ANUL II. — No. 10

15 MARTIE 1926

INFRĂŢIREA ROMÂNEASCĂ

Organ al „Ligii Apărării Naţionale Creştine“

Demisia dlui Prof. I. C. Cătuneanu din partidul liberal

Dl I. C. Cătuneanu prof. universitar, membru în Comitetul Central executiv al L. A. N. C. şi preşedintele Regiunei Cluj a L. A. N. C. la 1 Octombrie 1925 a pus la dispoziţia Secretariatului general al L. A. N. C. o scrisoare deschisă adresată dlui I. I. C. Brătianu, cu destinaţia de a fi dată publicităţii, când L. A. N. C. va crede de cuviinţă. Secretariatul general al L. A. N. C. ne trimite spre publicare această scrisoare, cu următorul text:

Cluj, la 1 Octombrie 1925

Dsale Dlui

PREŞEDINTE AL PARTIDULUI NAŢIONAL LIBERAL

Domnule Preşedinte,

Fiind nemulţumit de atitudinea partidului faţă de pericolul adus ţării de jidani şi jidoviţi, vă rog să mă consideraţi demisionat din partidul liberal.

Cu distinsă stimă

I. C. CĂTUNEANU

Cu prilejul alegerilor comunale

Alegerile comunale din luna Februarie, prin purtarea partidelor politice şi rezultatul obţinut, îndreptăţesc tot mai mult îngrijorarea ce cuprinde pe toţi bunii Români de viitorul acestei ţări. De când a luat fiinţă, Liga Apărării Naţionale Creştine a rostit înaintea marelui public românesc adevărul, că nu mai avem nimic de aşteptat dela partidele politice cu actuala lor structură morală. Constatarea noastră, stabilită prin observaţie nepărtinitoare având perspectiva distanţei, se întăreşte încă odată prin experienţa alegerilor comunale. Răul pe care l-am denunţat şi biciuit zilnic a eşit la iveală în plina-i goliciune. Are aceiaşi obârşie ori cum s'ar manifesta; are ca isvor politicianismul odios, în care s'a înecat şi demnitatea naţională şi conducerea românească în principalele oraşe ale ţării.

După şapte ani dela Unire ne-a fost dat să asistăm la un fapt revoltător, ce luminează nu numai adâncul plin de păcate din care a putut porni, dar ne deschide şi perspective întunecate de viitor. Guvernul partidului liberal în preziua alegerilor, spre a câştiga masa electorală maghiară, a proclamat limba ungurească ca limbă oficială la primăria comunei Cluj şi altor mari oraşe din Ardeal, pentru usul minorităţii maghiare. Primarul oraşului nostru, cel dintâi centru de cultură românească de dincoace de munţi, cu o universitate având peste 2000 de studenţi români cu o populaţie românească ce se înmulţeşte mereu prin pulsaţia crescândă a puterii româneşti în Cluj sub toate raporturile, primind ordin dela „luminatul“ (!) guvern a afişa în localul primăriei următoarea dispoziţie:

Primăria oraşului Cluj.

Nr. 2534/926 cons.

Circulară

Tuturor serviciilor Primăriei oraşului Cluj

Incepând cu ziua de astăzi cetăţenii oraşului Cluj, cari nu cunosc limba română pot face cererile lor verbale sau scrise şi în limba maghiară şi acestea se vor primi şi înregistra.

Această dispoziţie a noastră se va comunica dlor şefi de servicii şi tuturor funcţionarilor oraşului Cluj spre ştiinţă şi conformare.

Cluj, la 15 Februarie 1926.

Primar:

Dr. Utalea

Un document mai straşnic de inepţie politică nu se putea produce! Ce zice Ministrul Lepădatu, care pretinde că reprezintă în sânul guvernului Ardealul românesc?

După străduinţe de 7 ani făcute de toţi bunii Români spre a romaniza Clujul, se găseşte un partid care, cu titulatura-i dublă cuprinzând şi adjectivul *naţional*, — îşi zice doar partidul „naţional-liberal“, —, prin o trăsătură de condeiu spulberă toate sforţările noastre şi introduce limba maghiară într'o ramură de administraţie ca *limbă de stat*.

Aşa simţiţi, dvoastră dlor guvernanţi liberali, demnitatea naţională şi mândria legitimă a Românilor de dincoace de Carpaţi, scăpaţi ieri de sub domnia ungurească, pe care astăzi o pregătiţi la o nouă întronare prin faimoasa dispoziţie dictată dela Bucureşti primarului Utalea? Aşa înţelegeţi dvoastră caracterul de *stat naţional unitar*, cu care vă lăudaţi că aţi împodobit fruntea României întregite prin Constituţia dela 1923?

Dând minorității maghiare dreptul la limba maternă ca limbă oficială în sânul statului român, ați călcat în picioare articolul 1 al Constituției, pe care cei dintâi aveați datoria să o respectați, nu numai spre a apăra un interes vital al neamului, dar și pentru a da un exemplu de educație civică în această tristă vreme, când legile se fac nu spre a fi păzite ci spre a fi violate de puternicii zilei.

Un sentiment de adâncă revoltă și scârbă, s'a deslănțuit în sufletele alese față de fapta nesocotită și nepatriotică, menită să ridice pretențiile minorităților tot mai mult până vor altera în mod primejdios caracterul național unitar al statului român. Iată perspectiva întunecată ce au știut politicianii liberali să deschidă poporului nostru de dincoace de Carpați în preajma alegerilor comunale! Și de ce aceasta perturbare cu toată umilința noastră și întreg cortegiul de urâte și grele consecințe politice? De ce sacrificarea intereselor românești și jignirea mândriei naționale? Pentru un motiv meschin și vinovat exprimat în trei cuvinte: *de dragul puterii!*

Dacă nemernica faptă ar fi fost judecată cum trebue de *opoziția unită*, întreaga suflare românească, după clipa de amărăciune și indignare legitimă, ar privi cu disprețul cuvenit asupra autorilor ei morali. Dar situația nu se prezintă așa. Mulțimea cu suflet curat și mândru, ce simte românește, nu numai că nu a aflat în opoziția unită un ajutor spre a respinge cu energie atentatul liberal la desvoltarea românească a orașelor din provinciile alipite; dar constată, că această opoziție unită, compusă din partidul național, averescan, iorghist, frânturi marghilomaniste și tachiste, țărăniști, socialiști, comuniști și Jidani, a mers și mai departe pe calea primejduirii intereselor noastre naționale în orașele de căpetenie ale țării. Partidul național, având mai multă greutate în acest *mixtum-compositum,* cu pretenții de a guverna îndelungat și unitar, este firesc să nu se impresioneze — necum să protesteze contra introducerii limbii maghiare ca limbă oficială la primării, — când știut este, că prin pactul dela Alba-Iulia a promis cu mult mai mult, a făgăduit adevărate autonomii naționale minorităților, și când știut este, că acest partid privește încă pactul dela 1 Dec. 1918 ca un program de jurământ. Încât partidul, ce își zice „național" și are pretenția de a reprezenta sufletul Ardealului românesc, nu poate decât să mulțumească partidului liberal, că a făcut un început de executare a programului politic dela Alba-Iulia, în care se oglindește concepția dlor Maniu și Vaida despre caracterul de *Stat național unitar,* ce trebue să aibă România întregită!

Dar opoziția unită înafară de vina tăcerii în chestia limbii maghiare, a mai comis un păcat de neiertat. In patima ei oarbă de ură contra adversarului și de poftă neînfrânată a puterii, și-a pierdut simțul politic și uzul elementar al rațiunii în așa fel, încât s'a unit cu toate elementele revoluționare și comuniste, cu toată pleava internațională din marele orașe, susținută de finanța jidovească, pentru ca prin ajutorul lor să ajungă la guvern.

S'a stins din mintea fruntașilor coalizați și „Ideea națională" propovăduită cu o retorică încântătoare de dl Octavian Goga, și pretinsul puritanism în viața publică arborat de dl Maniu, și țărănismul autohton trâmbițat de dl Pan Halipa, s'a evaporat tot chiagul de idealism neprihănit, bun numai spre a alimenta discursuri fățarnice la întruniri publice; iar în fundul sufletelor pustiite n'a rămas decât drojdia patimilor mărunte și meschine gata de orice compromis primejdios.

Altfel nu se poate înțelege, cum întreaga opoziție unită și-a dat mâna cu Jidanii, cari pândesc orice prilej de a da lovituri mortale poporului și Statului român. Oare dvoastră domnilor opozanți coalizați nu vedeți pericolul jidovesc? Nu puteți constata robia economică, în care ne cufundăm zilnic tot mai adânc spre folosul Jidanilor? Nu desprindeți din mersul societății noastre actuale adevărul incontestabil, că la suprafață se ridică tot mai mult forța elementului iudaic?

Nu vedeți că, după ce au pus mâna pe isvoarele bogățiilor noastre și pe folosul muncii noastre, acum isbutesc să ne impună felul lor de a simți și gândi prin „anumita presă" printr'o literatură avant-gardă a disoluției sociale și politice, prin teatru, cinematografe, prin modă, prin tendințele streine din artă? Nu simțiți, domnii mei, străduința neîntreruptă, zilnică, perfidă și înșelătoare de a schimba felul nostru de a judeca, de a-l falsifica prin așa zisa „democrație", de a înlocui facultatea noastră de pricepere a stărilor autohtone cu criterii de apreciere ce vin de pe meleaguri streine cu stampilă iudaică? Care este tendința acestei munci uriașe, de schimbare a mentalității sănătoase a unui popor? Care poate fi ținta? decât creiarea unui curent nou, care ajungând la suprafață să susțină cu succes orice schimbare radicală în materie socială și politică.

Așa se prepară opinia publică spre a o face să aplaude la violente răsturnări de regim politic, și dvoastră dlor politicianii din opoziția unită înlesniți în mod inconștient isbânda încercării criminale, pusă la cale de Jidani. Ei pregătesc destrămarea forțelor noastre naționale. In loc să deschideți ochii și să le descoperiți jocul, v'ați unit cu ei și ați dat primăriile din București, Iași, Kișineu, Bălți, Cluj, Galați, Oradea-Mare, Temișoara, Arad și Cernăuți ori complet pe mâna lor ori ați întrodus neamul lui Iuda în mod îngrijitor în administrația comunală a celor mai mari orașe, cari sub conducerea sau influența streină fatal se vor înstreina tot mai mult.

Calea de diminuare a forței și prestigiului elementului românesc s'a deschis prin turpitudinea partidelor politice: liberalii dau Ungurilor drept de limbă oficială în Statul român limba maghiară; opoziția unită se înjugă la carul politicei de iudaizare a țării și dă administrația comunală în principalele orașe pe mâna Jidanilor ori a jidoviților.

Și acești domni cred că fac înaltă politică minoritară!

Ei nu înțeleg că expresia „minoritate" nu conține o noțiune de drept public românesc. Minoritatea maghiară sau ori care alta creștină nu este decât suma cetățenilor români de altă limbă, care sumă nu are nici un drept mai mult de cât indivizii ce o compun. In schimb, acești indivizi fiind cetățeni ai României, au exact față de Statul român aceleași drepturi și datorii ca și concetățenii lor de origină și limbă românească. Au atât și nimic mai mult. De aceia un așa numit pact cu minoritățile nu are nici un sens din punctul de vedere juridic, dar este păgubitor din punctul de vedere politic. Pornind dela această concepție luminoasă și singură în concordanță cu interesele permanente ale poporului român, Liga Apărării Naționale Creștine și a tras în programul său următoarea linie de conduită:

„Combaterea tendințelor de a acorda autonomii administrative, judecătorești și naționale minorităților. Combaterea ori cărui pact între par-

tidele politice româneşti şi minorităţile privite drept corp naţional aparte".

Dacă partidele noastre politice ar fi avut concepţia mai sus indicată despre noţiunea *minoritate*, după cum a avut'o legiuitorul din 1923 care nu întrebuinţează în textul Constituţiei cuvântul „minoritate"; dacă partidul liberal ar fi respectat şi articolul 1 al Constituţiei din 1923, care sună: *„Regatul României este un Stat naţional unitar şi indivizibil"*; dacă ar fi respectat şi articolul 126 din aceiaşi Constituţie care sună: *„Limba românească este limba oficială a Statului român"*; dacă opoziţia unită ar fi înţeles în toată adâncimea pericolul Jidovesc; şi dacă toate partidele pretinse de guvernământ ar dovedi o mai mare iubire de ţară decât de putere; de sigur că poporul român ar fi fost cruţat de umilinţa şi ruşinea ce a suferit în a doua jumătate a lunei Februarie 1926.

S'a făcut încă odată dovada că, cu partide politice în structura lor morală actuală, nu mai merge.

Istoria naţională ne învaţă că neamul nostru în toate momentele decisive şi situaţiile de răspântie a avut puterea morală şi intuiţia politică să-şi creeze organul potitic necesar spre a-l scoate din greutăţi. Semnele vremii arată că acest organ a luat naştere în Liga Apărării Naţionale Creştine.

I. C. Cătuneanu

Jidanul Rătăcitor

Legenda Jidanului Rătăcitor este o veche legendă de origină creştină, adusă în legătură strânsă cu Patima lui Cristos. A trebuit să treacă mai mult de o mie de ani după moartea Nemuritorului pentruca înfricoşatele chinuri ale Calvarului să fie complectate prin cucernice creaţiuni ale fanteziei creştine.

Prin anul 1228 găsim întâia urmă a legendei noastre la Roger *Wendover*, pe urmă la Filip *Mousket* iar prin intermediarul ultramontanilor trece legenda la Ferrara şi în alte regiuni ale Europei creştine. In acest fel se popularizează tot mai mult sub denumiri ca „Le Juif errant", „L'Ebreo Errante", „Der ewige Jude", ş. a., iar eroul legendar are diferite nume, aşa la *Wendover* se numeşte Cartaphilus, după botez Iosif, la italianul *Benotti* († 1300) se zice Buttadeus (buttare = a lovi + deus), în Spania Juan Espera en Dios, în Germania Ahasver, în Olanda Isaac Laquedem. Incepând de pe la anul 1787 o serie de mânuitori ai condeiului creiază din frumoasa povestire subiect de adâncă frumuseţă poetică. Intre aceştia menţionăm pe *Schubert*, *Klingemann*, *Vogl*, *Smets*, *Ruelkers*, *Anderson*, *C. Sylva*, *Ruinet*, *Gremer*, *Beranger*, *Wordsworth* ş. a.

Inceputurile mistice ale istorioarei alegorice se ascund probabil în textul evanghelic, unde Isus la întrebarea lui Petru „Doamne, dară cu acesta (cu apostolul Ioan „pe care-l iubia Isus") ce va fi?"— răspunde sumar şi profetic cu aluzie la a doua venire a sa pentru a judeca lumea: „de voi vrea să rămână acesta până voi veni, ce-ţi pasă ţie"? Din această replică neaşteptată conchide autorul inspirat: „Deci a ieşit cuvântul acesta între fraţi, că ucenicul acela nu va muri" (Ioan 21. 21—23).

Miezul puternicului simbol cuprins în legendă este, că da, Cristos cu puterea sa supraomenească, prin cuvântul atotputerniciei sale dumnezeeşti poate când vrea, să dea viaţă fără hotărnicire de zile, de ani, ori de veacuri aceluia, pe care vrea să-l înalţe ori să-l înfrângă.

Iată istorioara de înalt alegorism. Sub povara Crucii încovoiat înaintează Regele Cristos spre locul de pierzare, când deodată slăbit de chinurile îndurate, de bătăi, de urlete sălbatice, de îmbrânciturі neomenoase, cade. O furtună de ironii stridente şi zbierăte de ură pornite dela banda Jidanilor conspiratori, se descarcă hâdoasă peste blândul Condamnat. Intre Jidani este unul mai negru la suflet, care întrece pe toţi în ameninţările spasmodice şi în urletele de şacal. Acesta, în momentul când Isus, ridicat de soldaţii romani îşi reia povara şi îşi continuă calea Calvarului, loveşte crudel pe umerii divinului Mântuitor, îl îmbrânceşte şi îi strigă cât îl ia gura: „Nu sta, păşeşte"! Isus îşi întoarce privirea spre Jidan, îl priveşte fulgerător drept în ochi şi-i zice în ton poruncitor: „Şi tu vei păşi până ce eu voi veni!"

Din această clipită prin forţa poruncii divine Jidanul îşi lăpădă copilaşul pe care îl ţinea în braţe şi pleacă în lumea mare desculţ, flămând, lipsit de parale, cu ochii stânşi şi privind mereu în pământ. Singur cu creştini stă 'n vorbă. Mulţi l-au văzut şi l-au descris. Aşa la anul 1542 il întâlneşte la Hamburg episcopul Paul din Schleswig. Ahasver sau Buttadeus este un Jidan de statură mijlocie, cu pielea întunecată, jigărit cu ochii cufundaţi şi barba rară scălciată, vorbeşte în toate limbile, se întreţine numai cu creştini şi pe nimenea nu îndrăsneşte să-l privească în ochi, parcurge mări şi ţări, iar în Ierusalim nu s'a reîntors decât o singură dată, pentru a-l vedea dărâmat. Asta e soarta Jidanului, care prea s'a obrăsnicit cu cel mai bun Fiu al Omului, condamnare la pribegie necurmată până la sfârşitul veacurilor, când va veni Cristos a doua oară. Jidanul stigmatizat de Răscumpărătorul lumii, păşeşte mereu spre necunoscut, nu oboseşte niciodată şi nu vrea să mai moară.

Se spune, că aceeaş soartă a pribegiei ar avea-o *Samhiri* sculptorul viţelului de aur din pustie şi *Marcus* sau *Malchus* care a pălmuit pe Isus.

De legenda Jidanului Rătăcitor se ocupă mai nou şi celebrul Giovanni *Papini*. Acest matador al ateismului subversiv după o activitate febrilă de răsturnare a tot ce este creştinesc cu o furie vrednică de un iacobin revoluţionar, se resemnează într'un moment dat şi întreaga sa energie combatantă o îndreptează spre documentarea caracterului divin al doctrinei creştine aduse pentru omenire de Dumnezeu — Omul Isus Cristos „Rex Florentini populi", al cărui supus şi soldat se mărturiseşte Papini. Astfel vede lumina zilei cartea de renume mondial „Storia di Cristo", în în care la pag. 457 sg. se face un comentar al legendei „L'ebreo errante" (Edit. IV) de următorul cuprins:

„Legenda nu este confirmată de nici un text al primei ere creştine. Insă ea este de o adevărătate mult mai înfricoşată, decât adevărul istoric.

Că în ziua aceea nenumăraţi Jidani şi-au bătut joc de patima şi chinurile lui Isus este absolut sigur, şi la fel e cert, că cineva încă mereu pribegeşte prin toate ţările, aşteptând sosirea Aceluia, pe care l-a tăiat din corpul său ca pe un membru putred. Acest Cineva este poporul jidovesc, care la câţiva ani după crucificarea celui lăpădat a trebuit să se împrăştie, ca o turmă împrăştiată de incendiu, pe întreg pământul cunoscut, şi este şi astăzi fugar şi vagabond, pretutindenea străin şi suspect, fără o locuinţă stabilă, fără o ţară pe care să o poată numi a sa, despoiat de vechea patrie, care pe părinţii săi i-a costat atâta sânge. Acestui Cineva, care a răpit viaţa Celui Etern, Ucisul i-a conces o imortalitate materială, carnală, vizibilă, în persoana fiilor,

asupra cărora trebue să cadă, prin expresa voinţă a părinţilor, sângele lui Cristos. Pentrucă acest spectator viu al Pătimirei, care oriunde rătăceşte poartă cu sine scoarţele Proorocilor nebăgaţi în seamă şi ale Legii trădate, trebue să rămână ca dovadă a profeţiilor ce au precedat întâia venire şi trebue să aştepte a doua venire, pânăce nu se întoarce la Fiul născut din fecioara de sângele său.

Jidanul Rătăcitor aşadară nu este, precum mulţi cred, imaginea întregei omeniri, împinsă să parcurgă pe pământ drumul veşnic al veacurilor, condamnată cu blestemul nemuririi, însemnată pe frunte cu stigmatul roşiu şi neşters, precum Cain pentrucă îşi ucisese frăţiorii. Jidanul Rătăcitor de fapt este Jidanul, deosebit şi izolat de restul oamenilor, însă nu o persoană singuratică ci un neam întreg. Aceasta este trăinicia fără de sfârşit, într'adevăr miraculoasă a acestei naţiuni, pe care toate neamurile dealungul veacurilor au decimat-o şi masacrat-o, dela care s'a răpit casa şi s'a ars, pe care au impilat-o şi martirizat-o în toate locurile unde a cercat refugiu, şi tot mai trăeşte cu limba şi legea sa, separat de altele, supravieţuind printr'un miracol unic în istoria tuturor neamurilor contimporane.

Insă această seminţie tot nu s'a convertit şi nu are oroarea, asemenea Jidanului din legendă, să poarte bani asupra sa. Ba şi-a aflat o nouă patrie în aur şi prin puterea aurului îngrămădit în casele sale stăpâneşte pe cei mai mulţi dintre aceia, cari afirmativ cred în duşmanul bogaţilor şi pe cari i-a corcit după imaginea şi asemănarea sa.

Iar Jidanii săraci, Jidanii desculţi, Jidanii înfometaţi, Jidanii cu plete păduchioase, cari an de an pleacă din ghettourile murdare ale Rusiei, pentru a câştiga dincolo de mare o pâine mai albă şi mai sigură, fără a fi obsedaţi de groaza măcelului neaşteptat, aceştia sunt figura vie a adevăratului Buttadeu, care încă nu a văzut venirea Dumnezeului său. Un oracol nespus de tainic afirmă, că Cristos nu se va întoarce pe pământ până când nu va fi creştin neamul său. Şi Jidanul va continua să parcurgă, încărcat cu multe pungi, căile lumei pentru a aduna banii zemisliţi din cei treizeci de arginţi ai lui Iuda, până la ziua, în care va urma chiemărei milenare alui Cristos, şi, încetând a mai grebla aurul ce cade din orificiul excremenţial al Satanei, va distribui toate bunurile sale săracilor, pentru a imita pe acel divin Sărac, căruia nu vrea să-i facă, de nouăsprezece veacuri, nici măcar binefacerea unei clipite de odihnă".

In slujba Mamonei cu sclipiri de aur, cu miros de sânge şi crimă, sub apăsul blestemului ceriurilor, pricepem dece acest neam, zis *Natio Judaica,* gata să se lapede şi de numele său pentru realizarea cultului iscariotic de blasfemie anticreştină, scos din minţi şi lipsit de orice echilibru moral, aleargă cu ochii plecaţi mereu spre materie, cu dispreţul valorilor neperitoare şi cereşti, în goană fatală spre prăpastia deschisă înaintea sa largă şi fioroasă prin ursita păcatelor proprii, iar cu sine deodată răpeşte ca un torent furibund ţări şi naţiuni.

Neamuri creştine treziţi-vă din somnul letargic, abandonaţi ipocrizia pseudoumanitară şi indiferentismul fără vlagă al positivismului ateu, oferite de Jidanul Rătăcitor, şi urmaţi pe Isus Cristos, „Calea, Adevărul şi Viaţa", pentrucă soarta Jidanului este pecetluită prin cuvântul inspirat al sfintei scripturi: „Peirea ta prin tine Israile"!

Dr. Titus Malaiu.

Ideea naţională ca principiu etic

Noţiunea „moralitate" — principiul etic — este un fapt sufletesc, cu rădăcini adânci în firea omului. Ea se leagă — ca fapt sufletesc — de conştiinţă, căci, conştiinţa, în momentul când crează, făureşte în sufletul omului, acea facultate psichologică pe care o denumim generic: *conceptul moral.*

Conceptul etic ca funcţiune psichologică se reazimă pe două categorii sufleteşti: *pe abnegaţie şi idealism.*

Omul moral este un: *idealist.* Idealismul său isvoreşte din concepţia „morală", ce şi-o făureşte el despre viaţă în genere.

Omul moral îmbrăţişează sufleteşte o mare doză de: *abnegaţie.* Abnegaţia omului moral este desăvârşită. Este perfectă. Ea nu cunoaşte gradele — dacă le privim pe acestea ca pe nişte distincţiuni calitative.

Deci: *isvorât din cercul conştiinţei creiatoare, principiul etic, coprinde în alcătuirea sa două categorii morale: idealismul şi abnegaţia.*

In viaţă întâlnim oameni perfect morali. Şi ne lovim şi de oameni mai puţin morali.

Oamenii perfect morali sunt aceia, cari promovează mersul ascendent al naţionalităţilor. Prin opera lor constructivă, se înlesneşte procesul culturei şi al civilizaţiei. Ei alcătuesc acea categorie de elită, care duce spre apogeu vigorile fizice şi psichologice ale unui popor. Sunt caracterele puternice cari nu cunosc în opera lor constructivă, în opera lor de creiaţie, nesiguranţa şi şovăiala.

Societăţile se întemeiază şi se sprijină pe oamenii morali. Ei sunt stâlpii pe care se reazimă activitatea creiatoare în cercul naţiunilor.

Ca şi la indivizi — lărgind cadrul — putem distinge popoare mai mult sau mai puţin morale. Insă, pe când la individul mai puţin moral, imoralitatea sa se leagă de diferite lipsuri psichologice, la popoare m i n u s-m o r a l i t a t e a se leagă de condiţiuni mai mult formale ca: tradiţia, obiceiurile, moravurile etc. De multe ori, aceste condiţiuni formale dau un drum greşit manifestărilor lor exterioare. Acesta e cazul cu popoarele semi-sălbatice şi înapoiate. Imoralitatea unor acte exterioare ale acestora, rezidă în concepţia greşită, ce şi-o făuresc despre viaţa morală, concepţie derivată dintr'un întreg sistem greşit, de a voi „binele" sau „răul".

Privind, însă, numai între graniţele Europei, putem împărţi popoarele bătrânului continent astfel: *popoare morale,* cari sunt acelea ce trăesc sub oblăduirea învăţăturilor lui Christos. Şi tot între graniţele Europei se află şi un popor bine reprezentat şi mult extins în spaţiu absolut imoral şi abject: *jidanii.*

Imoralitatea Jidanului rezidă în egoismul său. Insă, pe când la popoarele creştine întâlnim egoismul de rasă, la Jidani întâlnim o egalitate: *egoism individual puternic şi egoism de rasă feroce.*

Se zice: puţin egoism nu strică. De acord mai ales când este vorba de apărarea naţională. Totuş a transforma egoismul — cum este cazul Jidovilor — într'o armă de luptă dusă până la exterminare contra popoarelor non-iudaice, acesta este un fapt imoral.

Egoismul jidovesc este o funcţiune de rasă. Prin egoismul lor strâmt, luptă contra popoarelor, cu cari conlocuesc.

Egoismul jidovesc este caracteris-

tic. El caracterizează numai pe semit. Este un egoism strâmt şi imoral, pe care ei — Jidanii — îl justifică cu aceea, că numai graţie lui, pot trece nealteraţi de alte naţionalităţi.

Şi tocmai în baza acestui egoism de rasă susţin aderenţii mişcării antisemite inadaptabilitatea şi neasimilarea Jidanilor.

*

Restrângând şi mai mult cadrul, numai între hotarele Daco-Romaniei, constatăm, că ideea naţională ca principiu etic, totdeauna a fost motiv determinant în marile fapte ocazionate de această „idee" în cercul istoriei noastre.

Căci, în trecutul nostru istoric, totdeauna ideea naţională — aşa cum s'a desvoltat la noi — s'a aplicat întru apărarea principiului etic.

Pentru apărarea moralei noastre naţionale am dus războaele cu Turcii la Danubiu şi pe dealurile Moldovei, războae, în care ideea naţională, ca principiu activ, a stat alături întru apărarea conceptului etic naţional. Şi chezăşia salvării moralei noastre naţionale în timpul dominaţiei Turcilor, a fost faptul, că am ştiut să ne păstrăm credinţa noastră creştină.

Căci prin faptul capitulaţiei am pierdut independenţa politică, însă, ne-am menţinut ca naţionalitate şi din punct de vedere etnic şi din punct de vedere al concepţiei despre viaţă, specifică neamului nostru.

Mai acut, la noi, ca oriunde lupta se dă astăzi între două morale: *între concepţia noastră etică despre viaţă şi între morala iudaică.* Este un antagonism profund, care s'a potenţat şi mai mult în vremea de după război.

Neîndoios, că victoria va fi a noastră. Căci odată cu luminarea păturei rurale, mişcarea antisemită capătă tot mai mulţi aderenţi.

Opinia publică, trebue, să vadă în mişcarea antisemită şi această lature a sa: *lupta pentru apărarea moralei noastre tradiţionale în conflict cu morala talmudică.*

Chezăşia victoriei în conflictul cu elementul jidovesc este aplicarea principiilor, ce le întrupează noţiunea abstractă: *ideea naţională.*

De aceea preconizăm traducerea în fapt a principiilor ideii naţionale, pentru menţinerea principiului etic în cadrele sale tradiţionale.

Marin Dragnea

CRONICA ECONOMICĂ

Despre burse

Ce sunt bursele?

In mâinile cui sunt aceste burse?

Cum operează speculanţii dela bursă?

Iată trei întrebări, la cari voi încerca să răspund.

Bursa este locul de întâlnire a speculanţilor, a intermediarilor improductivi, cari aicea stabilesc preţurile, condamnă la moarte, sau acordă vitalitate anumitor intreprinderi, hotăresc falimentele şi dau semnalul crizelor. La discreţia acestor magnaţi ai burselor, stau monezile ţărilor, stă şi Leul nostru, care urcă şi scade, acomodat exclusiv intereselor acestor speculanţi, deveniţi adevăraţi dictatori economici. Şi pretutindenea, în orice ţară, dela starea economică, depinde însăşi existenţa Statului, precum şi vitalitatea poporului care o locueşte.

Bursa este un produs al spiritului jidovesc.

Este un târg cu mărfuri, sau efecte fictive, cari nu sunt de faţă, nu există şi poate nu vor exista niciodată.

Bursa de azi s'a desvoltat dintr'un fel de târg de mostre, care era locul de întâlnire al comercianţilor angrosişti din vremea veche, cari aicea îşi vindeau şi îşi cumpărau mărfuri după mostre. La târgurile acestea se adunau comercianţi din diferite unghiuri ale ţării, sau chiar din mai multe ţări, dacă era acolo vre-un centru mai mare comercial, sau industrial, să se aprovizioneze cu mărfuri, în adevăr reale, sau chiar prezente. Până aci lucrurile mergeau bine, mai ales că târgurile astea mai aveau şi rolul important, că fiind un fel de expoziţii, încurajau industria şi comerţul, având astfel un caracter specific de utilitate şi de serviciu, al binelui comun.

Comercianţii erau mulţumiţi şi liniştiţi, domnind şi în cercurile lor, ca de altfel pretutindenea, pacea şi bunaînţelegere, conform preceptelor moralei creştine. In mijlocul acestei armonii sociale, iată că apare Israel, a cărui poftă de câştig şi spirit speculativ, nu s'a mulţumit numai cu câştigul realizabil de pe urma mărfurilor debuşate, neputându-se astfel satisface pofta demonică de aur şi afaceri, care caracterizează acest popor crud şi turbulent. Aglomerat la aceste târguri, spre a stoarce vlaga băştinaşilor, a început să cumpere şi să vândă mărfuri, cari nu erau prezente, cari zăceau undeva poate prin ţări streine, cari rămâneau să se producă cu timpul, sau chiar de acelea, cari n'au existat şi nu vor exista niciodată. Aşa s'a deschis calea unor speculaţiuni nemaipomenite, dăunătoare adevăratei economii naţionale.

Referitor la timpul întemeierii primelor burse, se poate zice, că ele au început să se formeze cam prin secolul al XIII—XIV-lea, pe când Jidanii se îngrămădeau mai ales în Italia de nord, atraşi fiind de bogăţia acestui ţinut.

Profesorul *Werner Sombart*, în cartea sa: *„Jidanii în viaţa economică"*, zice că pe vremea aceea speculaţiunile de bursă erau în înflorire mai ales în Genua şi Veneţia, contra cărora la anul 1422, s'a dat chiar şi o oprelişte, care însă privea numai comerţul cu hârtiile de bancă.

Multă vreme Italia era singura ţară, în care Jidanii se îndeletniceau în mod mai întins, cu diferitele afaceri de bursă. Aşa, că d'abia în sec. XVII-lea, când Evreii începuseră să graviteze spre Olanda, unde li se oferea un teren încă neexploatat, a fost transplantat din Italia felul de speculaţiuni de bursă şi în Olanda, unde o ordonanţă din 1610 conţine chiar o oprelişte, cu privire la afacerile, sau mai bine zis la şarlataniile de bursă. După părerea lui Sombart, aicea este a se căuta leagănul bursei moderne.

Care este scopul înfinţării burselor. In privinţa aceasta iată ce spune *Roderich Stoltheim*, în cartea sa intitulată: *„Das Rätzel des Jüdischen Erfolg"* tradusă şi în rom. (Jidanii în comerţ şi secretul reuşitei lor). El se exprimă în următorii termeni: „Luat în sens strict, fiecare cumpărare, care n'are ca scop împlinirea trebuinţelor momentane, ci ţinteşte la o exploatare a conjuncturei de a se asigura pentru mai târziu cu mărfuri, are un caracter de speculaţiune".

Scopul burselor este exclusiv speculaţiunea.

Cine sunt speculanţii de bursă? *Theodor Fritch*, cunoscutul scriitor german, un adânc cunoscător al problemei jidoveşti, în articolul *„Im Banne der Börse"*, publicat în revista *Hammer*, No. 514 din 15 Nov. 1923, precum şi în lucrarea *„Handbuch der Judenfrage"*, ne arată documentat, că bursele de azi sunt cu desăvârşire în mâinile Jidanilor, care se folo-

sesc de ele exclusiv numai pentru a-şi promova interesele lor. Acest lucru îl susţine şi dovedeşte şi *Stoltheim,* în cartea mai sus citată. Dealtfel şi din însăşi felul cum funcţionează această instituţie, precum şi din rezultatul pe care îl dă, se reoglindeşte clar, spiritul caracteristic rasei lui Israel.

Criminalistul *Thiele,*[1]) pela anul 1840 publică o carte intitulată *„Apaşii Jidani în Germania"*, dându-ne şi dânsul, unele lămuriri, cu privire la marii financiari, magnaţi ai burselor.

El scrie:

„Intr'un proces Rosenthal-Löwenthal au fost inculpaţi nu mai puţin de 760 tâlhari şi complici, aproape exclusiv numai Jidani, ale căror legături se întindeau dela Posen până la Rhin în tot cuprinsul Germaniei. Această puternică bandă de hoţi se îndeletnicea cu furturi, spargeri, bancrute artificiale, şi cu vinderea mărfurilor, furate într'un mod ingenios. Cine cercetează acest proces, află cu surprindere, că un număr considerabil dintre aceşti tâlhari, îl regăseşte astăzi printre marii financiari şi matadori ai burselor şi rămâne cu impresia, că societatea burselor de astăzi, este o continuare directă, a acestor bande de apaşi vechi, constătătoare din Beuthen şi Neutomischel".

Faptul, că şi azi există legături între apaşii şi bancherii Evrei, îl arată şi nişte scrisori găsite nu de mult la patru bandiţi prinşi în jurul Parisului, din cari scrisori reiese legăturile acestora ce le întreţineau cu cele mai cunoscute firme din Londra şi Anverpen.[2])

Prin afaceri de bursă se înţeleg de obicei cumpărări şi vânzări cu mărfuri fictive, cari numai atunci vor aduce un câştig sigur, dacă sunt făcute în taină şi prin apucături oprite de legi. Şi aici se ascunde secretul reuşitei Jidanilor la burse.

Dece reuşesc ei?

Cum operează ei?

Este întrebarea a treia, la care voi răspunde după articolul amintit *„Im Banne de Börse"* de *Theodor Fritch.*

La anul 1698, consulul francez din Haga, s'a găsit îndemnat a raporta guvernului din Paris, despre observaţiunile făcute asupra manoperilor Evreilor dela bursa din Amsterdam. Se simţise, că Jidanii întreţineau legături secrete cu coreligionarii lor din alte ţări şi prin avizări secrete, exersau o plină înrâurire detestabilă, nu numai asupra împrejurărilor târgului, ci şi asupra tuturor chestiunilor economice şi politice. Raportul arată cum există o fermă legătură de conjuraţie între organizaţiunile secrete, ale seminţiei lui Israel şi vorbeşte de exemplu de: *„Corporaţia din Saloniki, care stăpâneşte naţiunea lor în amândouă celelalte contigente* şi garantează *pentru dânşii"*, mai vorbeşte şi despre *„Frăţia din Veneţia, care împreună cu cea din Amsterdam, stăpâneşte toate părţile nordice"*.

Societăţile acestea jidoveşti au grijă, ca prin comunicări secrete în privinţa comerţului şi a tuturor ştirilor din lumea mare, Jidanii să fie în primul rând şi cât se poate de bine informaţi, creindu-se astfel un sistem al speculanţiunilor, care să copleşească pe toţi negustorii cinstiţi, cari nu fac parte din aceste asociaţiuni. Informaţiunile acestor asociaţii, sunt cerute şi limpezite de rabii şi învăţaţii lor, fiind apoi comunicate încă de Duminecă agenţilor lor de bursă.

Jidanii, vasăzică în ziua de Duminecă, când creştinii sunt ocupaţi cu îndatoririle lor religioase, ei fac toate pregătirile pentru ziua de Luni, când se prezintă cu planul gata de luptă. Creştinii, a căror săptămână se începe Luni şi nu Duminecă ca la Jidani, în ziua primă de lucru d'abia culeg informaţiuni şi fac pregătirile de muncă, rămânând ca executarea planului, să se înceapă d'abia Marţi. Altfel este la Jidani, la cari prima zi de lucru din săptămână este Dumineca, iar Luni în ziua a doua încep numai decât opera de cumpărare şi vânzare şi cunoscând ei cu o zi mai înainte mersul afacerilor, sunt mereu în măsură a găsi momentul cel mai potrivit, pentru „a la hausse" şi „a la baisse".

Jidanii se folosesc în modul cel mai iscusit de mijloacele de comunicare ale telegrafiei moderne, ceeace contribue mult la rezultatul favorabil, al loviturilor jidoveşti de bursă.

Ei sunt proprietarii agenţilor telegrafice.[3]) *Agenţia Reuter* din Londra, întemeiată de Jidanul Reuter cu numele adevărat Josafat, care după o tinereţă plină de aventuri economice şi după o serie de iregularităţi săvârşite la o librărie din Berlin, la care ajunsese ca proprietar, întemeiază în Londra în anul 1869, o agenţie telegrafică, care îi aduce bogăţii imense, precum şi titlul de baron. Doctorul Wolf din Berlin, întemeietorul *agenţiei Wolf,* care mai târziu a colaborat cu agenţia Reuter, este tot Jidan. Deasemenea şi proprietarii agenţiilor *Havas* din Franţa, *Stefani* din Italia, sau Associated Press din New-York sunt cu toţii Jidani.

Cu privire la agenţiile telegrafice, în Protocolul XII, — în care este expus planul pentru a deveni stăpânii absoluţi ai presei — găsim următoarea declaraţie:

„Nimic nu va putea fi adus la cunoştinţa lumii, fără supravegherea noastră. Acest rezultat e deja atins din zilele noastre prin faptul, că toate ştirile şi noutăţile sunt primite de către mai multe agenţii, care le adună din toate părţile lumii. Aceste agenţii vor fi atunci fără deosebire numai ale noastre şi nu vor da în vileag decât aceea ce le vom îngădui noi".[4])

Astfel Jidanii având toate agenţiile telegrafice în mâinile lor, sunt mereu în curent cu toate întâmplările din ţările cele mai îndepărtate şi astfel îşi întind mrejele la burse, înainte de a bănui ceialalţi muritori ce s'a întâmplat în lumea mare.

Dar pe lângă exploatarea diverselor evenimente de orice natură, Jidanii cu ajutorul agenţiilor telegrafice se folosesc încă de o apucătură, care şi ea, caracterizează spiritul „poporului ales" gata în orice moment de a seduce pe cei din jurul lui

Ei intercalează în telegramele lor cuvinte hebraice şi alte semne neînţelese de alţi oameni şi din cari bineînţeles, cei neiniţiaţi, nu pot afla nimica, nici chiar din ştirile transmise deschis, din cari Jidanul citindu-le află lucruri importante.

Aşa de exemplu: Când a murit bătrânul împărat Wilhelm al Germaniei, Jidanii bursei din Berlin au depeşat prietenilor din Viena: *„Meilach decedat"*. Aceştia imediat au ştiut, că „meilach" sau „melech" înseamnă rege şi că telegrama aduce vestea morţii împăratului.

Bieţii goimi dacă au şi văzut telegrama, n'au ştiut să culeagă nimic dintrînsa. Astfel Jidanii dela bursa din Viena, au aflat vestea cu 12 ore mai repede, făcându-şi cumpăràturile şi vânzările înainte de a se trezi din somn şi bieţii goimi.

Asemenea depeşi importante ves-

[1]) Citat de Stoltheim în: Jidanii în comerţ şi secretul reuşitei lor. Pag. 33.

[2]) cf. Soltheim: Jidanii în comerţ, pag. 34.

[3]) cf Theodor Fritsch: Handbuch der Judenfrage ed. XXVIII pag. 473—75 şi Henrich Ford: Der Internationale Jude. Vol. I. pag. 167.

[4]) Din comentariile Protocoalelor traduse în rom. de Ioan I. Moţa. Pag. 105.

tind întâmplări economice şi politice din ţări îndepărtate, ajung direct la potentaţii burselor, la băncile mari jidoveşti şi numai dupăce aceştia le-au exploatat, se dau mai departe spre publicare prin ziare, de unde după 12—24 ore de-abia află şi muritorii de rând ce se întâmplă în lumea mare.

In felul acesta formează speculanţii Evrei un organism bine ramificat peste întreaga suprafaţa pământului, pândind cu atenţia păianjenului orice ocazie, pentru a trage folos sau pentru a păgubi, a jefui, sau a subjuga pe toţi aceia, cari nu sunt de un sânge şi de o lege cu dânşii.

Jidanii nu se îngrozesc de nici un mijloc, care le asigură succesul. Când este vorba de afaceri şi câştig, ei nu cunosc mila. Varsă sânge şi lacrimi, aprind lumea întreagă, fac războaie şi revoluţii, nimicesc popoare, dărâmă ordine de Stat şi distrug tot ce le stă în cale, numai pentru a-şi ajunge scopurile lor, a-şi mulţumi finanţele supranumite internaţionale, polipul scârbos, cu capete în fiecare ţară şi la fiecare bursă.

Sistemul înţelegerii secrete şi al conlucrării în taină, a menţinut până azi superioritatea Jidanilor, ridicându-i la o perfecţiune periculoasă pentru lumea creştină.

Negustorul şi bancherul neevreu vine singur la bursă, unde fără nici un sprijin, el întotdeauna rămâne păgubaş în faţa unei tovărăşii secrete, ai cărei membri se ajută reciproc, şi la cari înşelătoria şi jocul falş sunt mereu la ordinea zilei, care se urmează în formă de brigandaj, cu înţelegeri secrete şi roluri împărţite, probabil ca urmări atavice, conform cuvintelor criminalistului *Thiele*, cu privire la originea lor. Aceşti Evrei, se hrănesc din înşelăciune şi furt prin speculaţiune, cari în concepţia scriptelor sacre ale Talmudului, nu constitue crime, ci o purtare prescrisă faţă de neevrei, adică goimi.

Astăzi Jidanii au în mreaja lor întreaga lume civilizată, fiindu-le garantată prioritatea absolută la toate bursele şi pe toate pieţele, căutând să acapareze în felul acesta bogăţiile popoarelor, ceeace le este supremul scop. In această privinţă sunt edificatoare însăşi declaraţiunile învăţaţilor şi mai marilor lor, dintre cari ţin să citez câteva cuvinte din discursul unui mare rabin rostit la 1880.[5])

„Când vom fi ajuns a fi singuri stăpâni ai aurului de pe pământ, adevărata putere va trece în mâinile noastre şi atunci se vor împlini făgăduinţele ce s'au făcut lui Abraham. Aurul, cea mai mare putere a pământului . . . . aurul, care este forţa, răsplata, instrumentul oricărei puteri, a tot ce omul teme şi doreşte . . . iată singurul mister, cea mai profundă ştiinţă a spiritului, care conduce lumea, iată viitorul".

Aşadar, după însăşi mărturisirea rabinului, aurul este suprema dogmă a lui Israel.

Şi pentru ca să-şi ajungă ţinta finală de a stăpâni lumea cu ajutorul aurului, au creat bursa, care azi le este instrumentul cel mai puternic pentru a-şi vedea visul îndeplinit, adică să stăpânească popoarele aşa, precum Iehova a făgăduit lui Abraham.

Dr. Sever Jianu

[5]) Cf. Isac Blümchen: Dreptul Rasei Superioare. Pag. 37.

Pentru romanizarea Orăzii

O propunere în legătură cu cea din urmă moţiune a studenţimei

Oradea este un centru comercial de graniţă, important prin faptul că o întreagă provincie românească — Crişana— se găseşte în orbita ei. Aici se concentrează şi se îngrămădesc avuţiile acestei regiuni bogate în păduri, cariere de piatră, mine cu minerale rarisime etc. Şi precum bine ştiu cititorii acestei reviste, oraşele noastre ardelene sunt populate în cel mai mare procent de streini. Aceştia sunt nepoftiţii la masa bogată a neamului românesc. Oradea în această privinţă duce recordul. Este unul dintre oraşele asupra căror stăpânirea românească a adus-o mai slabă schimbare şi „revenire la realitate". Romanizarea aci este numai de suprafaţă. In zadar îţi este dată posibilitatea ca pe frontispiciul teatrului orădan să citeşti cu litere mari de aur, că acest focar de cultură poartă numele Reginei noastre Maria, dacă pe scena acestuia se lăfăieşte o trupă evreo-maghiară lovind fără cruţare în ceeace ni se cere astăzi cu mai mare insistenţă: salvarea morală a patriei. Tot atât de zadarnice sunt multe şi multe alte exteriorizări mai mult sau mai puţin costisitoare a românescului aci, unde românul se simte tot atât de strein ca şi bunăoară în Palestina sau în ţara francilor falşi.

Scrisul meu a luat-o prea pe departe. Să revin la ceiace formează subtitlul acestui memento. Studenţimea universitară, pentru a nu ştiu a câtea oră, recurge la grevă, nădăjduind a-şi elupta astfel drepturile cari i-au fost sustrase şi în acelaşi timp cuprinzând într'un tineresc avânt toate durerile neamului — năpăstuit astăzi de alte pacoste şi de alţi paraziţi. Studenţimea şi-a concretizat doleanţele într'o moţiune pe care a înaintat-o celor în drept şi care a fost în forma unui comunicat adus şi la cunoştinţa opiniei publice. La punctul 17 comunicatul formulează cererea: Modificarea programului Academiei de drept din Oradea după programul facultăţilor din Bucureşti şi Iaşi.

In acelaşi timp am înaintea mea şi memoriul pe care studenţimea dela Academia din Oradea l'a înaintat dlui Ministru al instrucţiunei acum 3 ani — la care însă nu a primit nici un răspuns — şi care cred că în legătură cu cererea din urmă a studenţimei are caracterul de actualitate. Se spune acolo: „Cu durere constatăm că nici acum, când deja anul şcolar 1923—24 e spre sfârşit — deşi în bugetul anului 1923 a fost luată o sumă în acest scop — nu s'a tradus în fapt înfiinţarea căminului studenţesc proiectat pe lângă Academia noastră".

„Atunci când actualul guvern înţelege însemnătatea capitală pentru neamul nostru a luptei etnice. . — dovadă colonizările de moţi şi munteni la hotarele vestice ale ţării — credem că nici arma culturii nu poate să fie lăpădată prin această veşnică luptă etnografică".

„Am avut onoarea să propunem aprecierilor şi deliberărilor dvoastre — încă din anul 1922—23, prin două moţiuni conzecutive — localurile apte acestui scop. Vi le indicăm iarăşi cu aceiaşi rugăminte. Cel dintâi e zidul fostului liceu al călugărilor Premonstratenzi, lipit cu un perete de Academie. E cel mai indicat în împrejurările actuale a satisface scopului. Al douilea e zidul şcoalei de subofiţeri. In mijlocul unui parc şi împrejmuit de terenuri sportive acest edificiu stă astăzi aproape gol şi fără destinaţie. Dacă ne uităm la unele intenţii salutare şi foarte necesare în viitor — înfiinţarea Universităţii dela vestul României — acest zid prezintă avantagii prin mărimea lui, în primul rând, prin poziţia lui admirabilă pentru o educaţie igenică şi omenească a tinerimei noastre"...

Memoriul încheie: „Să profităm

de justa situație în care ne-a adus adevărul istoriei și la ce a contribuit avântul și mult sânge vărsat de colegii noștrii universitari pe altarul patriei — să nu cunoaștem jertfe materiale, considerațiuni politice sau orice ar fi acele piedici cari ar putea să stinghereească libera manifestare a culturii noastre dela Nistru până la Tisa".

Se vorbește în acest memoriu despre Universitatea Orăzii. Cred că acest deziderat era și atunci dar este și astăzi și va mai fi încă multă vreme prematur. Pentru a înființa o Universitate se cere: *a)* profesori, *b)* studenți, *c)* laboratorii, *d)* fel de fel de instalații etc. Despre edificiu să nu mai vorbim căci în cazul nostru este dat. Dar ce ne facem cu profesorii? In definitiv la nevoie găsești profesori dar studenții mai cu greu. Nici o Universitate din țară nu se poate tângui de suprapopulație. Ceiace se evidențiază este, doar lipsa de proporționalitate între studenți pe facultăți. Sunt prea mulți la drept, medicină dar în schimb sunt puțini la științe, farmacie etc. La ce să mai înființezi atunci Universitatea la Oradea? Apoi laboratoriile, instalații, cheltueli enorme pentru Statul care face cu greu față și acelora pe cari le are.

Dar fiindcă stăm în fața unui „imperativ categoric" al intereselor naționale, în cele de mai jos, vom îndrăzni a face o propunere bazată pe considerente practice și de utilitate primordială pentru accelerarea romanizării Orăzii — căci romanizarea ei va veni mai iute sau mai târziu.

Am spus-o că Oradea este un oraș prin excelență comercial. Și cum la noi când zici comerț, zici jidan sau strein ori care ar fi acela, aci este cangrena pentru vindecarea căreia se cere injecția național românească. Să facem din Oradea un oraș de comerț românesc ca și suflet — ca și pungă — și nu cași exterior. Pentru aceasta se cere un focar de cultură comercială românească la Oradea. Cred că ideia, pe care am avut onoarea să o discut în întregime cu un mult apreciat coleg este salvatoare. Să se detașeze — zic detașeze căci mai înainte vorbeam despre lupta etnografică dela orașe, — în edificiul acestei școli de subofițeri, Academia de înalte studii comerciale și industriale din Cluj sau să înființăm o nouă cademia comercială acolo. Să aducem oltenii noștrii la aceia școală — comercianți născuți — și să vezi dacă în zece-douăzeci de ani proporția între firmele streine și românești nu ar fi chiar inversă celor de azi. Să nu cunoaștem piedici în calea libertății culturii noastre, încheie memoriul din 1923 al studențimei orădane. Noi susținem astăzi același lucru intregindu-l: mai ales atunci când în legătură cu această cultură, căreia îi cerem libera manifestare, mai încercăm a satisface și partea practică și utilă a chestiunei. Să ceară studențimea orădană căminul, pe care nici acum nu-l are, să se însuflețească pentru ideia romanizării cât mai grabnice a vesparului de galițieni care este astăzi capitala provinciei românești: Crișana.

In acest senz trebuia întregit comunicatul și cererea studențimei din întreaga țară care pe ziua de 8 Martie înțelege, din nou să intre în grevă pentru doleanțele ei.

Ion Sălăgianu

Cifre cari ne descopăr o situație înspăimântătoare

Strigătul nostru desnădăjduit n'a pornit dintr'o „febră antisemită". El a isvorât dintr'o realitate care este la fel în întreagă țara. El a isvorât din starea îngrijorătoare a satelor noastre, unde țărănimea este lăsată pradă bolilor cari bântue cu furie și pradă alcoolismului care se întinde cu o iuțeală vertiginoasă.

Cantitatea de alcool crește și proporțional cu ea crește numărul celor cari mor otrăviți de alcoolul falșificat de Jidani cari au pus mâna pe 135,000 crâșme din cele 168,000 ce le avem în întreagă țara. Cifrele vorbesc! deci să arătăm prin cifre ceeace am spus de atâta amar de vreme:

In comuna Beclean, jud. Someș $^1/_3$ din populația totală, o formează Jidanii; $^1/_3$ Românii și $^1/_3$ Ungurii. Din cele 15 cârciume, câte sunt în total (notați bine, la o populație de 3500 suflete sunt 15 cârciume) numai 1 e românească, 3 unguresti și restul de 11 cârciume sunt jidovești! Din 27 prăvălii câte sunt în total numai una e românească și 4 ungurești, iar restul de 22 prăvălii sunt jidovești.

Din 16 Tutungerii câte sunt în total, numai 2 sunt românești, 3 ungurești, iar 11 sunt jidovești.

Din 4 medici, unul e Român, unul Ungur și 2 jidani, dintre care drul Eindinger are fabrică de intestine. Afară de această fabrică mai sunt 2, cari natural sunt tot jidovești: una își zice „Prima fabrică română (!) de bastoane", iar a doua e de oleiat și scărmănat lâna. Aceasta de pe urmă în ciuda legii repauzului duminecal lucrează Dumineca până la orele 8 dimineața și seara dela șease, fără a fi stingherită de autoritățile noastre.

Cu ocazia împroprietăririi jidanii Friedländer, Askenazi împreună cu alți vreo 32 au primit loc de casă în locurile cele mai bune iar Românii, cari au fost împroprietăriți (cazul meseriașului Cârc Florea) au fost aruncați dincolo de Someș.

Intrebăm: Astfel cred domnii noștri că rezolvă problema națională? Astfel știu dlor să încurajeze elementul autohton? — Ii rugăm să ne răspundă!

II. Alt caz:

In comuna Reteag, din 2500 locuitori câți sunt în total, 1000 sunt jidani.

Din 5 cârciume câte sunt în comună, toate 5 sunt jidovești.

Din 4 măcelării câte sunt, toate 4 sunt jidovești.

Din 12 prăvălii câte sunt în total, numai 1 e românească, 4 ungurești; iar restul de 7 sunt jidovești.

Deocamdată atât, promițând că vom desvălui orice mișelie și stare care azi în Țara românească nu mai poate dăinui.

Ion Șerbu.

Toate manuscrisele, scrisorile, corespondențele și informațiunile, cari privesc partea redacțională a revistei noastre, se vor trimite la adresa: **Secretarul de Redacție al Revistei „Infrățirea Românească Cluj Str. Bob 7.**

COMUNICAT

Către Studenţimea Română şi către Opinia publică românească.

Consiliul general al „Uniunii Naţionale a studenţilor din România", prin preşedinţii şi delégaţii tuturor centrelor studenţeşti din ţară, luând în discuţie situaţia umilitoare creiată studenţimii Române prin jignirea demnităţii ei, constatând că la toate demersurile făcute pentru soluţionarea doleanţelor s'a răspuns înconjurând şi chiar falşificând adevărul şi fiind convins că atâta timp cât, în loc de părintească şi înţeleaptă cercetare a doleanţelor se va răspunde cu ameninţări şi teroare, criza învăţământului superior nu va înceta, se vede constrâns a recurge la ultimul mijloc de luptă pentru a obţine satisfacerea dreptelor revendicări ale studenţimei, în consecinţă în unanimitate

HOTĂREŞTE:

Greva generală nelimitată a studenţimei din întreaga ţară cu începere de Luni 8 Martie 1926, până la completa satisfacere a următoarelor doleanţe:

1. Admiterea în Universităţi şi şcoli superioare a studenţilor străini, în special evrei, să fie făcută în proporţie numerică cu populaţia ce reprezintă.

Acestei doleanţe care constitue însăşi garanţia caracterului specific naţional al culturei româneşti, onor. Senatul universitar din Bucureşti, răspunde atât: „Aşa zisul" „Numerus Clausus", măsură specific, ungurească, căutând să producă o diversiune, nevoind să ţină seamă că două state pot avea la un moment dat aceleaşi nevoi cari reclamă aceleaşi soluţii.

2. Studenţimea română creştină profund indignată prin îndepărtarea samovolnică a d-lor profesori A. C. Cuza şi Leatris dela Universitatea din Iaşi, protestează cu ultima energie împotriva acestui act arbitrar şi cere reintegrarea d-lor la catedre.

La protestul unanim a profesorilor fac. de drept din Iaşi prin înaintarea colectivă a demisiei lor, ministrul instrucţiunei publice a întrebuinţat două măsuri: a reprimit la catedre pe o parte din profesori şi a considerat demisionaţi pe d-nii profesori A. C. Cuza şi Leatris. Curtea de casaţie a recunoscut că procedeul ministrului a fost conform legii, ministrul având latitudinea să primească sau nu pe profesorii demisionaţi.

Cerem ministerului să reintegreze pe d-nii profesori A. C. Cuza şi Leatris. D-sa poate face acest lucru.

3. Inlăturarea noului regulament universitar de ordine de disciplină ce sugrumă orice libertate studenţească şi cetăţenească.

Acest regulament care răpeşte studenţilor orice libertate academică şi cetăţenească, trebue neapărat modificat; la nici o universitate străină nu există un asemenea regulament poliţienesc. Atât senatele universitare, cât şi ministerul instrucţiunei, cunosc precis din nenumărate memorii şi intervenţii ce s'au făcut în decursul celor trei ani de criză universitară, punctele ce trebuesc modificate.

4. Recunoaşterea tuturor centrelor universitare şi a asociaţiilor studenţeşti dependinte acestor centre.

Senatul universitar din Bucureşti obiectează că nu poate sta de vorbă cu asociaţiile studenţeşti sub motiv că nu sunt recunoscute. De doui ani de zile aceste asociaţii cer să fie recunoscute; totuşi nici până acum cererile lor n'au fost soluţionate. Asociaţie studenţilor jidani din Iaşi este recunoscută de către senatul universitar local, în timp ce Asociaţia studenţilor creştini din Iaşi, **nu**.

5. Concursuri pentru ocuparea posturilor de asistenţi şi preparatori la toate facultăţile.

Această măsură va duce la creiarea unui corp ajutător universitar bine pregătit şi la înlăturarea complectă a nepotismului care dăinueşte dela o vreme în viaţa noastră academică.

6. Studenţii medicinişti vor diseca numai pe cadavrele coreligionarilor lor.

Acest deziderat, a trecut sub formă de proiect de lege în Mai 1925 la Senat şi a trebuit încă o mişcare studenţească pentruca să fie adus în Martie 1926 în Cameră.

Iată cum înţeleg cei în drept să soluţioneze asemenea chestiune!

7. Reintegrarea în dreptul de reducere pe C. F. R.

Acest drept acordat prin lege a fost răpit studenţilor printr'o hotărâre arbitrară a Consiliului de Miniştri. Nu cu 2—3 călătorii pe an ale unui student, scad veniturile Statului.

8. Imediata suprimare a burselor acordate studenţilor evrei şi elementelor parazitare şi dizolvante în străinătate.

Statul francez acordă un ajutor Statului român de 750 mii franci, pentru care ţara noastră rămâne obligată.

Aceste ajutoare se cuvin a fi acordate studenţilor români meritoşi, cu asentimentul guvernului român,

iar nu acelora, cari ne ponegresc ţara la Paris şi aiurea.

Cu atât mai mult cu acele, pe care le acordă Statul român.

9. Participarea studenţilor la conducerea căminelor şi cantinelor.

In centrele Universitare, unde studenţii participă efectiv la conducerea căminelor şi cantinelor, condiţiunile de trai şi de hrană sunt cu mult mai bune decât în centrele unde studenţii nu au acest drept, deşi statutul alocă aceiaş sumă pentru orice student.

In Bucureşti, părea că acest deziderat a fost realizat, totuş Rectoratul nu admite nici o legătură între centrul studenţesc şi delegaţii studenţilor, instituiţi pentru participarea la conducerea căminelor şi cantinelor.

10 Excluderea tuturor Studenţilor comunişti din căminuri şi cantine.

Căminurile şi cantinele sunt insuficiente faţă de numărul stutenţilor. Ele sunt întreţinute din contribuţia întreg neamului rornânasc. Studenţii români nu au locuri în căminuri iar hrana ce o au la cantine este neomenească; studenţii comunişti aduc Statului prejudicii enorme deci locurile lor pot fi cu folos ocupate de studenţii românii.

Siguranţa Statului are cuvântul.

11. Ridicarea tuturor pedepselor disciplinare aplicate studenţilor.

Studenţii, cari au cerut rezolvarea doleanţelor de ordin naţional; un trai omenesc sau un tratament demn cu numele de student au fost eliminaţi, atâta timp cât nu vor fi reintegraţi liniştea nu va putea reveni.

12. Anchetarea activităţii ştiinţifice, pedagogice şi naţionale a profesorului F. I. Reiner.

Un profesor care având catedră la Iaşi a rămas în teritoriul ocupat, a învăţat medicina în nemţeşte pe felcerii nemţi, care face filosofie şi artă în loc de anatomie, compromite Universitatea. In alte ţări asemenea oameni sunt consideraţi trădători şi nu pot fi profesori.

13. Aprobarea ţinerei unui congres general studenţesc în fiecare an.

Deşi încă din Iunie 1925 rectoratele Universităţilor din Bucureşti şi Cluj au aprobat acest congres, deşi dl Ministru al Instrucţiunei îşi dăduse avizul favorabil, chestiunea a fost pusă în discuţia consiliului de miniştri care a refuzat aprobarea.

In ţara românească se aprobă congresul jidanilor sionişti, studenţilor români însă nu!

14. Examene riguroase cu privire la echivalarea studiilor şi cunoaşterea perfectă a limbii române.

Studenţii străini din România, pleacă în străinătate şi acolo, la vre'o facultate sau şcoală specială, pe merit sau fără, obţin o diplomă; cu aceasta vin în România, li se echivalează studiile fără examen, sau în caz când există vre'un examen acesta nu prezintă nici o garanţie, candidaţii fiind adesea examinaţi prin interpret. Pentru prestigiul culturei româneşti se impune examene riguroase şi mai presus de toate cunoaşterea perfectă a limbii române.

15. Aprobarea a trei sesiuni de examene la toate facultăţile Universităţilor din ţară, precum şi la toate şcoalele speciale superioare, care le cer.

Acest desiderat este absolut necesar la toate facultăţile din ţară, dat fiind greutăţile materiale şi imposibilităţile de fapt chiar, de a se trece într'o singură sesiune toate examenele.

16. Ţinerea de examene de capacitate în fiecare centru universitar.

Acesta dat fiind greutăţile materiale, pe care le întimpină candidaţii la astfel de examene, fiind siliţi să cheltuiască mii de lei, zile întregi perdute pe drum şi deplasări uneori zadarnice. Nimic mai drept şi mai omenesc decât soluţionarea imediată a acestui punct.

17. Modificarea programului Academiei de Drept din Oradea-Mare, după programul facultăţilor de drept din Bucureşti şi Iaşi.

Pentru unificarea învăţământului superior, se impune ca toate facultăţile să aibă aceleaşi norme de promovare.

18. Permiterea studenţilor în teologie de a urma, în urma examenului de bacalureat, orice altă facultate.

Acest desiderat a fost formulat şi în ce priveşte pe licenţiaţii în teologie.

El a fost recunoscut în principiu de Ministerul Instrucţiunei şi trimis spre studiul consiului permanent, care în două şedinţe ţinute în acest timp nu s'a ocupat de el.

19. Statul să înfiinţeze căminuri, cantine, laboratoare, biblioteci, clinici şi localuri suficiente pentru studii.

Se cunosc îndeajuns lipsurile învăţământului superior, se fac promisiuni şi rămân promisiuni. Ştim că se trec în bugete milioane, dar realitatea ne arată că numai iniţiativa particulară lucrează de trei ani.

Pentru Moţi

Aflăm din jurnale că Moţii au adresat un memoriu M. S. Regelui, în care se plâng amar despre felul cum înţelege guvernul să facă colonizările. Rugăm pe autorii memoriului să-l trimeată fără întârziere revistei „Infrăţirea Românească" despre care toată lumea ştie că totdeauna şi a ţinut deschise coloanele ei cauzei drepte a populaţiei atât de năpăstuite din munţii Apuseni. Rugăm pe această cale pe Moţi să mai ştie, că dacă Liga Apărării Naţionale Creştine nu vine prin comunele moţeşti, este pentrucă guvernul a dat ordin ca Liga să fie oprită a ţine întruniri în locurile unde Jidanii tae pădurile şi Moţii mor de foame. Moţii trebue să ştie că noi cei dela Ligă nu putem uita nedreptatea şi suferinţa lor, şi de aceia le spunem: când vor veni alegerile generale nu mai ascultaţi vorbele goale ale partidelor politice care v'au vândut pădurile Jidanilor; ci daţi-vă votul **Ligii Naţionale Creştine,** care luptă pe faţă contra Jidanilor.

CRONICA ARTISTICĂ

Şcoala de pictură în Cluj [1]

Pictura veche bisericească română derivă dela mănăstirile închinate la Muntele Sfânt *Athos*, unde credinţa ortodoxă creştină îşi avea şi îşi are şi astăzi centrul cultural. Aici călugărimea creştinismului răsăritean se ocupa şi se ocupă şi astăzi cu zugrăvirea bisericilor şi pictarea icoanelor sfinte, de unde aceasta pictură s'a răspândit în lumea ortodoxă. Izvorul artei de pictură la Muntele Sfânt a fost atât de puternic, încât şcoala de pictură dela Muntele Sfânt Athos a devenit dătătoară de pildă pentru pictura bisericească ortodoxă, trimiţând din acest centru o sumedenie de călugări-pictori în ţările creştinismului ortodox, de la cari apoi au învăţat şi călugării-pictori noştri români. Dar felul de a interpreta textul bibliei şi istoria bisericească în chipuri şi icoane a fost fixat şi în scris într'un tratat de pictură, aşa numita *Cartea de pictură* dela Muntele Sfânt Athos, un manuscris grecesc din al XVIII-lea secol, tradus şi în limba franceză şi germană, în care se găsesc îndrumările necesare pentru pictarea interiorului unei biserici creştine ortodoxe, şi fel de fel de reţete pentru pregătirea culorilor.

I. P. Fallmerayer, un savant german, care a vizitat Muntele Sfânt, numeşte acest locaş „Roma răsăriteană". In „Fragmentele Orientale" dă o descriere amănunţită despre mănăstirile închinate şi viaţa călugărilor. Pe lângă Rusia, Sârbia şi Grecia şi Statul Român susţine din mijloace proprii o mănăstire închinată. Chiar şi arheologul *Alex I. Odobescu,*[2]) s'a ocupat cu aceasta întrebare.

Deci e evident, că pictura bisericească română a evului mediu derivă de aici, chiar dacă admintem şcoli locale de pictură supraveghiate de arhierei. Dar e posibil, că şi din alte ţări, de pildă de la şcoala de pictură din Moscva, să se fi rătăcit vreun măestru până la noi. Picturi mai vechi decât din al XVI-lea secol nu se găsesc în Ardealul românesc. Dar şi peste acestea a trecut penelul mai multor măeştri. Pictura bisericească executată cu mijloace restrânse e primitivă în efectul ei şi de tot provincială. Totuşi merită pictura bisericească veche română ardeleană mai mult decât o ignorare generală. Pictura bisericească veche română ardeleană a rămas până astăzi nescrisă şi necercetată. A înregistra şi a publica acest material ar fi o lucrare ştiinţifică de mare actualitate. Biserici ardeleneşti româneşti cu picturi murale văzute de mine sunt următoarele: Biserica veche şi nouă din comuna *Sălişte,* jud. Sibiu. Biserica din comuna *Cristian,* jud. Sibiu (apsidă pictată). Biserica din comuna *Gurarâului,* jud. Sibiu. Biserica veche din com. *Răşinari,* jud. Sibiu. Biserica din comuna *Sadu,* jud. Sibiu.

Pictura veche bizantină e musivică. In catedrala Sta Sofia din *Constantinopol* se află 4 arhangeli, aşezaţi în pendantivurile cupolei şi Maria cu copilul în apsidă (al VI-lea secol). La *Ravena,* exarhatul Bizanţului până la 728, pictura musivică e mai bogată ca ori unde. In San Vitale, o clădire centrală, se găsesc Teodora şi Iustinian cu suita pictate în mosaic, în bisericile San Apollinare nouvo şi San Apollinare în Classe, clădiri dreptunghiulare, se găsesc picturi musivice în nava principală şi în apside. Fără îndoială, pictura timpurie creştină s'a desvoltat din relieful antic prin isolarea figurei în spaţiul atmosferic, întroducerea intervalului şi a firidei. Clădind pe tradiţiile ravenatice s'a desvoltat opera măestrului grec Domenicos Theotocopulos, numit Grecul sau *Greco,* cel mai de seamă pictor de table în ulei al şcoalei bizantine, Născut în 1545 pe insula Creta, a trecut prin şcoala de pictură din Veneţia. *Tizian* şi *Tintoretto* au fost învăţătorii lui. De aici a plecat la Roma, unde a studiat pe *Michelangelo.* In urmă s'a stabilit definitiv la Toledo, capitala Castiliei, unde a şi murit în 11 Aprilie 1614. O tablă mică de lemn pictată în ulei, „Căsătoria Mariei", se păstrează la Muzeul Naţional din Bucureşti.

Odinioară se găseau în locuinţe icoane sfinte pictate în ulei, nu chiar artistice, dar totuşi într'o executare acceptabilă, cari înfrumseţeau interiorul caselor burgheze. Toate acestea probleme au fost din nou luate în discuţie decând la 15 Noemvrie 1925, s'a înfiinţat şcoala de pictură din Cluj.

Inaugurarea festivă a avut loc Duminecă în 17 Ianuarie la ora 11 a. m. fiind prezenţi dl ministru *A. Lăpedatu,* reprezentanţii ţărilor străine, autorităţile şi intelectualitatea din Cluj.[3])

Cu această ocazie P. S. Sa Episcopul Clujului *Ioan* a celebrat un serviciu divin, după care a binecuvântat noua instituţiune de cultură reclamată de necesităţile nouile ale Statului nostru. P. S. S'a spune, că interiorul casei Domnului devine atrăgător prin pictură, înălţând sufletul şi întărind credinţa. Noua şcoală va trebui să devină un templu al culturei noastre naţionale şi luptătorii pentru acest ideal vor fi binecuvântaţi de Dumnezeu.

După câţiva alţi oratori a vorbit dl *Alexandru Lăpedatu,* ministrul cultelor şi artelor, care a spus următoarele: „Creaţiunea nouii instituţiuni de cultură artistică ce ia fiinţă în oraşul nostru se datoreşte necesităţii de a se complecta organizaţiunea învăţământului special din acest centru de cultură naţională şi trebuinţei de a se ţine la îndemână fiilor acestei ţări, acasă la dânşii, un mijloc de cultivare a aptitudinelor artistice, cu care mulţi din ei sunt aşa de bine înzestraţi!

„Nu mă îndoiesc, că în învăţământul şi în conştiinţa celor chemaţi a pune talentul şi prăgătirea, munca şi opera lor în serviciul nouii instituţiuni artistice clujene, stă fireasca năzuinţă, ca din modestul început de azi, să facă, treptat-treptat, un serios aşezământ de cultură artistică. Pentru ca meritul ajungerii scopului dorit să-l aibă îndeosebi oamenii pământului acestuia, am ţinut că noua Şcoală de arte frumoase să se încadreze cu puterii proprii, aşa zicând indigene alese dintre tinerii cei mai distinşi ce şi-au cultivat şi impus talentul lor prin studii şi lucrări făcute în centrele artistice ale Apusului. Ţin să exprim mulţumirile mele mai întâiu domnilor membrii ai Comitetului care a binevoit, la cererea mea, să ia asupra sa conducerea acestei şcoli — comitet în fruntea căruia stă bărbatul de inimă şi pricepere, dl profesor universitar şi senator *E. Racoviţă,* să mulţumesc în al doilea loc, celor în mânile cărora ştiu viitorul şcolii, dlui director *Alex. Pop* şi tinerilor săi colegi, şi în fine, Primăriei oraşului Cluj, care a oferit localul, luminat şi încălzit pentru şcoală şi care sunt încredinţat, pe măsură ce şcoala se va desvolta şi va reclama nouii jertfe,

[1]) Vezi „Infrăţirea Românească", Cluj. Anul II, No. 5.

[2]) Alex. I. Odobescu, Opere complete. Bucureşti, editura Cartea Românească.

[3]) Vezi „Patria", Cluj. Anul VII, No. 13.

va colabora cu Ministerul Artelor pentru satisfacerea lor".

După inaugurarea şcoalei dl *Alexandru Pop,* directorul acestei şcoale s'a pronunţat faţă de un mare ziar din capitală despre principiile artistice cari îl vor conduce în activitatea lui ca dirigent a acestei şcoli. Pictorul ardelean a declarat cam următoarele:

Şcolarii vor trebui să înlăture în primul rând greutăţile tehnice a desemnului şi picturei; până ce li se va da libertatea desvoltării individuale. Acest învăţământ riguros e necesar spre a studia pe de oparte amănunţit natura, pe de altă parte spre a studia tehnica şi situl măeştrilor vechi. Căci un talent fără şcoală temeinică uşor iese din matcă şi se pierde în lumea mare a discuţiilor şi părerilor artistice a timpului.

Examenele de admitere au avut loc în Ianuarie a. c. Au fost primiţi în total 50 de elevi.

Aflu de bine a vorbi cu aceasta ocazie despre necesitatea fondării unei *societăţi pentru artă* cu sediul în Cluj şi cu scopul de a sprijini Şcoala de arte frumoase în aşa fel, ca membrii, recrutaţi din intelectualitatea română, mai cu seamă preoţimea noastră, şi din cercul artiştilor noştri, arhitecţi, sculptori şi pictori ardeleni, să strângă mijloacele necesare pentru construirea unei clădiri proprii, care va putea adăposti şcoala, precum şi o galerie de pictură a maeştrilor vechi şi noui. O astfel de societate va putea edita şi o revistă de specialitate, în care să se discute întrebări artistice, să se publice biografiile măeştrilor şi istoricul artei româneşti.

Victor P. Barcianu

Lupta pentru adevărata cultură românească

„Liga pentru Unitatea Culturală a Tuturor Românilor", Secţia *Iaşi* a lansat un **Apel-Program**, semnat de către Comitetul „Ligei", care are în fruntea ei, ca preşedinte pe inimosul şi neînfricoşatul luptător naţionalist *I. Găvănescu.* Acest nume e bine cunoscut în toate colţurile ţării, unde palpită iubirea de neam şi credinţă strămoşească. Reproducem, în întregime, acest apel, care ne umple de mândrie şi de încredere pentru viitorul culturei noastre naţionale. Iată şi textul:

„Sunt unii cari au crezut şi cred încă, poate, că rostul „Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor" a încetat odată cu realizarea unirii tuturor Românilor într'un singur stat naţional liber.

In realitate „Liga culturală" deabia acum intră în rolul istoric indicat de înţelesul programatic al numelui său.

„Unitatea culturală" era înainte un eufemism diplomatic pentru unitatea politică la care aspira, cu toate puterile lui, tot neamul românesc, fără să ţină seamă că realizarea ei însemna răsturnarea alcătuirii interne a unor state puternice şi ruperea unor convenţii internaţionale, dictate de interesele egoiste ale altora.

Astăzi, în România întregită şi unită politiceşte, „unitatea culturală" este cerinţa reală supremă a clipei istorice, care impune neamului românesc datorii noui pentru conservarea lui între celelalte neamuri şi pentru afirmarea lui în concertul lumii civilizate.

Unificarea culturală, în cadrul directivelor inspirate de geniul latinităţii noastre, nu se poate realiza decât pe baza unei culturi curat româneşti, capabile să se ridice în valoare la înălţimea orcărei culturi mondiale.

Iar crearea unei culturi româneşti superioare e stimulată, la rândul său, de intensitatea unităţii sufleteşti a neamului.

In împrejurările normale de viaţă naţională, procesul acesta de constituire sufletească internă şi de desvoltare culturală s'ar îndeplini dela sine, când mai repede, când mai încet, dar sigur.

Soarta a supus însă neamul românesc, şi în această privinţă, la noui şi grele încercări, semănând în calea evoluţiei lui probleme mari ce pun în primejdie îndeplinirea menirii lui istorice.

Vitregia trecutului a făcut ca, înăuntrul hotarelor poporului român să pătrundă mai multe neamuri străine, vorbind alte limbi, având alte credinţe şi obiceiuri, şi cari, mândre de strămoşii lor şi de trecutul lor, gravitează în mod fatal către alte culturi, şi tot aşa de fatal nu pot fi colaboratoare la crearea unei culturi româneşti, de care le desparte şi le depărtează, chiar fără voia lor geniul rasei lor proprii.

In număr îngrijitor de mare, — 5 milioane, din cari 2 milioane Evrei, faţă de 12 milioane de Români, — şi grămădiţi mai ales în oraşe, unde se făuresc armele culturei şi directivele vieţii publice, stăpânind isvoarele de bogăţie şi rezorturile vieţii economice, şi dominând prin majoritatea lor numerică de aproape trei pătrimi din populaţie, elementul românesc de baştină, unii din ei au ajuns să devină majoritate chiar în instituţiile de cultură, de unde se recrutează clasa conducătoare şi reprezentanţii civilizaţiei. Caracterul propriu, atât de ales, al geniului naţional românesc, este astfel direct şi serios ameninţat în condiţiile lui de creaţie.

In aceste condiţii, problema vitală ce se pune neamului românesc se prezintă sub două aspecte, cari formulează datorii supreme pentru orice conştiinţă românească şi dictează „Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor" articolele de program cari fac raţiunea ei de a fi şi legitimează necesitatea existenţei ei.

1. *Datoria de construcţie pozitivă:* să adune toate razele de lumină ale manifestărilor geniului naţional, concentrându-le întru elaborarea unui sistem de cultură superioară, pentru unificarea armonică a sufletelor româneşti de pretutindeni: credinţe, datini, formele particulare ale artei naţionale în poezie, muzică, arhitectură, danţuri, costume, etc.

2. *Datoria preventivă, de apărare,* faţă de cauzele ce turbură creşterea firească a sufletului naţional şi stânjenesc crearea unei culturii proprii româneşti, în statul creat de poporul românesc, după suferinţe şi lupte istorice, pe pământul lui strămoşesc, pentru nevoile *lui* politice şi culturale.

Pentru a *împuţina* aceste cauze, instinctul natural de conservare etnică şi un sentiment elementar de dreptate cer, deocamdată dar imperios, un *minimum* de măsuri preventive.

1. Să se oprească cu desăvârşire năvala şi aşezarea în ţară a străinilor.
2. Să se elimineze, în mod serios şi real, toţi străinii lipsiţi de drepturi cetăţeneşti şi cari tind a preface o îngăduinţă de şedere provizorie în o aşezare definitivă în ţară.
3. Să se înfăptuiască în instituţiile de cultură proporţionalizarea elementelor etnice în raport cu numărul populaţiilor respective din cuprinsul ţării.

Românii, cari nu-şi închid sufletele în grijile personale ale zilei trecătoare şi îşi pot înălţa gândirea şi conştiinţa până la răspunderea supremă a întemeierii unui viitor de dreptate pentru neamul lor, demn de gloria strămoşilor şi de aşteptările urmaşilor, *să vină în rândurile „Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor".*

Recunoaştem oricărei naţiuni drep-

tul de a fi deplin stăpână pe soarta ei, în statul ei propriu. Şi nu înţelegem să se amestece nimeni în rânduirile ei interne.

Dar invocăm şi pentru neamul românesc acelaş principiu de suveranitate deplină şi vrem şi pentru el acelaş drept de a fi stăpân pe soarta lui, şi de a realiza, în desvoltarea lui firească, voinţa lui Dumnezeu înscrisă în legile naturei lui etnice.

Şi nu admitem ca nimeni, sub nici un cuvânt, să-i pretindă a renunţa la chemarea lui în lume. Orice principiu, în numele căruia i s'ar impune această sinucidere, e de mai înainte falş şi insidios.

„Liga Culturală", secţia Iaşi, crede că e necesar şi încă la timp să se afirme aceste credinţe.

Destinul unui neam întreg o cere oricărui suflet, în care n'a pierit orice licărire de ideal, de dreptate şi de înaltă umanitate.

Pe baza acestui program, *„Liga pentru Unitatea culturală a tuturor Românilor"*, Secţia Iaşi, în adunarea sa generală dela 1 Decembrie 1925, a ales, conform Statutelor un nou comitet, care s'a constituit precum urmează — în locul fostului Comitet, al cărui termen expirase:

Preşedinte **I. Gavanescul**, Vice-Preşedinţi **General Gherculescu**, **C. V. Praja**, Secretar general, **Sever Zotta**, Casier, **Mihail Ionescu**, Membri: *O. Tafrali, C. Fedeleş, Pr. Cicerone Iordăchescu, Pr. Valeriu Iordăchescu, Pr. M. Vasiloschi, A. D. Brandia, C. Ifrim, Ilie Gârneaţă, Petru State, Elinor Usatiuc.*

N. R. *Urăm noului Comitet şi în special vrednicului ei preşedinte, cel mai desăsârşit succes în curajoasa activitate pentru realizarea măreţe i opere. Cu Dumnezeu înainte!*

Cronica scandaloasă

Cum în România nu s'a ridicat încă un Mussolini, care să suprime aşa numita „cronică scandaloasă" şi cum aceasta este la noi în floare, avem posibilitatea de a o studia în mod amănunţit.

Cu toate că această cronică scandaloasă e mult criticată şi, cred eu, cu drept cuvânt, ea face totuşi societăţii un serviciu de o importanţă extraordinară. Dacă până acum se obişnuia celebra formulă: „cherchez la femme", pentru a explica o crimă, sinucidere, scandal public, etc., atunci astăzi e mai corect: „cherchez l'indésirable".

Urmărind ştirile ce le aduc ziarele, fie din capitală, fie din provincie sau din străinătate, vom găsi sub rubrica întâmplărilor, o serie de fapte penibile, panamale, incidente, hoţii, excrocherii, etc. şi numai arareori nu va figura un străin ca autor, complice sau instigator. Ar fi inutil să-mi ilustrez afirmaţia cu exemple, căci oricine se poate uşor convinge despre adevăr, răsfoind gazetele.

Cronica scandaloasă, această şcoală a criminalităţii cum o numesc unii, care e incompatibilă cu demnitatea unei prese sănătoase şi curate, se pune astfel în serviciul naţionalismului, demascând ceata ipocriţilor periculoşi. Culmea ironiei este însă faptul, că această demascare o fac în mod inconştient tocmai acei, cari au tot interesul ca să ascundă anumite slăbiciuni şi defecte morale ale compatrioţilor şi coreligionarilor lor. (In acest scop a se vedea „anumita presă").

Cronica scandaloasă are însă şi mari desavantagii. Inainte de toate ne ponegreşte ţara în străinătate, care ne judecă după ştirile ce i-le oferă ea. In rândul al doilea, ea este uneori un stimulent al criminalităţii. Aceste două consecinţe pledează destul de elocvent pentru desfiinţarea ei. Dictatorul Italiei ştia prea bine de ce a pus capăt acestui şarpe veninos — el îi cunoştea primejdia în deajuns.

La noi opinia publică e încă prea orbită, prea desorientată. Ea nu vrea să vadă, că există în Statul nostru elemente, a căror loc e în altă parte şi cari nu contribue nici de cum la înflorirea ţării. Va veni însă un timp, când cronica scandaloasă îşi va fi făcut datoria. Atunci o vom putea desfiinţa fără ca să ne atragem bănuiala că voim să muşamalizăm scandalurile şi crimele ce se întâmplă. Justiţia n'are nevoe de această cronică, cu atât mai puţin însă o opinie publică conştientă.

Aurel Păcurariu
stud. în drept

Opera „Carităţii"

Rapoarte şi statistici înspăimântătoare, cari desvăluiesc realitatea crudă şi tristă, ne alarmează tot mai puternic asupra ravagiilor marelui flagel social al tuberculozei.

Serviciul sanitar al Statului, cu birocratismul său searbăd şi anacronic, păstrează o atitudine aproape indiferentă faţă de combaterea acestei molime. Iar molia bântuie neîncetat şi seceră mii de victime — având ca prim rezultat o diminuare şi o degenerescentă a capitalului uman naţional.

Insă ceeace nu poate face Statul, care dispune de milioane, însă numai pentru automobile de miniştrii şi pentru înfundarea gurilor flămânde ale partizanilor electori, — o poate realiza iniţiativa particulară.

Astfel un buchet de doamne nobile şi generoase, din elita română a Clujului, au înjghebat o societate filantropică, care a primit numele simbolic şi sugestiv de: *„Caritatea"*. Această societate şi-a propus să aline durerile celor suferinzi, să le redea scumpa sănătate celor atinşi de baccilul omorâtor al ftiziei.

In săptămâna trecută a avut loc adunarea generală al „Carităţii", în mijlocul unei atmosfere de caldă sărbătorire al înaltului sentiment umanitar, care ştie să lupte pentru cei loviţi de soarte, (iar nu să apere pe duşmanii ordinei sociale, aşa cum o înţelege pseodo „umanitaristul" Kosta-Foru).

Dna *Olivia V. Deleu,* o femeie distinsă, cultă şi energică, care de patru ani de zile conduce cu un zel neobosit şi cu o pricepere neîntrecută opera salvatoare a „Carităţii", — ne-a desvoltat, în cadrul unei cuvântări luminoase, ticluită numai din cuvinte de iubire şi compătimire pentru ocrotiţii ei suferinzi, — scopul, activitatea şi planurile pentru viitor ale societăţii, prezidate de dânsa.

Reţinem frumosul pasagiu din introducerea cuvântării, care ne arată scopul sublim şi ideal al „Carităţii":

„Societatea Caritatea având ca scop principal, lupta pentru salvarea tineretului atins de boala nemiloasă a tuberculozei ce bântuie în toate straturile societăţii, slăbind astfel vitalitatea Neamului nostru, noi conştiente de rolul, pe care femeea română îl are în organizaţia socială şi a vieţei de Stat naţional, ne-am pus toată străduinţa, ca să realizăm în limitele posibilităţilor dictate de greu-

tăţi materiale, — pe care le-am înfruntat însă cu întreaga noastră dragoste — idealul ce-l urmărim. Astăzi după războiul mondial, constatăm o slăbire a forţelor fizice, iar tuberculoza distruge în ţara noastră an de an, după cum arată datele statistice, multe vieţi tinere, cari ar fi fost destinate pentru munca de consolidare şi progres a ţării noastre întregite.

„In dorinţa de a contribui şi noi, un grup de femei intelectuale, la marea operă a regenerării forţelor naţionale, sub forma unei Societăţi de binefacere, am început înainte cu 4 ani activitatea noastră, muncind aproape exclusiv la realizarea programului nostru care este: susţinerea şi desvoltarea micului nostru sanator dela Colibiţa, unde trimitem an de an, copii, elevi, eleve a şcoalelor secundare, studenţii ca să-şi refacă sănătatea lor zdruncinată după greutăţile anului şcolar."

După această întroducere urmează o dare de seamă despre opera realizată până acum din partea „Carităţii", mulţumită activităţii fecunde a comitetului ei. Ni se dă o descriere a sanatorului dela Colibiţa, care este un loc de 3 jugăre. şi o casă de lemn cu 16 camere mari şi mici, în mijlocul celei mai splendide naturi, înconjurată de un brădet ozonat, pe un platou admirabil şi pitoresc, ferit prin situaţia sa de vânt, potrivit pentru un tratament în plin aer, având toată ziua razele ultraviolete ale soarelui, cari aduc vindecarea complectă ocrotiţilor debilitaţi — pe lângă o supra alimentaţie bună.

După ce se arată mijloacele băneşti restrânse, de cari dispune societatea şi care fapt anchilozează desvoltarea progresivă înscrisă în programul ei de activitate, — raportul dnei prezidente se sfârşeşte printr'o evocare recunoscătoare al donatorilor generoşi, cari prin obolul lor nepreţuit au ajutat opera „Carităţii".

Remarcăm şi subliniem încă odată faptul dureros, că Statul, care, cum am spus, are fonduri „secrete" de milioane pentru risipă inutilă, — nu a crezut de cuviinţă să sprijinească, printr'o sumă alocată în bugetul Ministerului Sănătăţii Publice, opera desinteresată şi rodnică a „Carităţii".

Să sperăm, că această pasivitate, care izvoreşte din indiferenţă sau ignoranţă, egal de condamnabile, — se va rupe în faţa rezultatelor strălucite obţinute deja până acum.

Căci sute de studenţi şi elevi ftizici, sau debilitaţi, au plecat după o cură de câteva luni la Colibiţa, aproape complect reconfortaţi.

Recunoştinţa lor vie şi sinceră va compensa aceea, ce Statul nu poate sau nu vrea să dea. Ei vor servi „Caritatea" cu propaganda lor, deşteptând interesul marelui public şi determinându-l să ajute el pe cei nenorociţi, servind astfel ca *„un balsam alinător pe cea mai dureroasă rană a Naţiunei".*

Sanitarius

O desminţire

Am primit la Redacţie scrisoarea de mai jos, pe care o publicăm, din spirit de obiectivitate.

Onorată Redacţie!

In baza legii şi cu onoare Vă rog, să binevoiţi a publica în preţuitul Dvoastre ziar următorul răspuns la calominiarea apărută contra mea în Nr. 6/926 sub titlul „Primpretorul Antonie Ardelean vândut jidanilor".

Este minciună ordinară afirmarea anonimului că tinerimea evreiască din Sânnicolaul-mare ar fi înfiinţat sub patronajul meu o centurie de cercetaşi.

Da, mi s'a oferit comanda, dar am refuzat-o, punându-le tinerilor în vedere, că nu se pot organiza fără înfiinţarea asociaţiei şi aprobarea marei legiuni; tot atunci le'am interzis activitatea, pe care o desfăşurau ca grupă ori centurie pendintă de cohorta din Timişoara.

N'am cunoştienţă că cercetaşii evrei sunt în activitate şi adună bani. Dl anonim să facă arătare, dacă ştie.

E drept, că am două decoraţii, dar primite pentru munca mea depusă în serviciul administraţiei grea aici la frontieră şi nu cu ocazia încoronării etc., cum o zice anonimul.

Şi de prezent administrez două plăşi.

Da, am avere, dar am avut şi înainte de războiu şi dacă îmi va ajuta Dzeu voi mai câştiga, căci eu nu'mi beau, ori joc în cărţi, câştigul.

Nu e drept, că părintele Fleşer mi-ar fi intentat proces, ci din contră eu dânsului.

Numele meu şi pe timpurile lui Tuhutum a fost tot dr. Ardelean, ce dovedesc toate diplomele mele, şi bucata de hârtie aici alăturată şi rămasă din acel timp, când eram advocat.

Ca advocat am întreţinut relaţii bune cu toate păturile societăţii din localitate, pe cari relaţii le ţin şi acuma, aşa şi cu comerciantul Popper etc.

Prin purtarea mea corectă, afabilă şi democratică am ajuns să fiu iubit, dar nu numai de străini, ci şi de românaşii noştri, cari ultimii îmi zic „Dl Toni."

Străinii nu'mi zic „Tóni bácsi", afară de copiii mici şi dl anonim, care se poate număra numai intre copii şi care e laş a-şi semna, ce scrie.

Pentru a Vă arăta cum este indignat poporul de purtarea mea Vă transpun neşte adrese aflate din întâmplare încă în sertarul mesei, şi de cari am primit multe-multe.

Sum gata ori şi când a mă măsura cu dl anonim în privinţa activităţii publice; să vedem, care face mai mult pentru popor, care jertfeşte mai mult pentru scopuri naţionale culturale etc.

Sânnicolaul-Mare, la 7 Febr. 1926.

Dr. Antoniu Ardelean,
primpretor.

INFORMAŢIUNI

REDACŢIONALE

Dl Miron Şerb, student Acad. Com., este delegat, din partea Direcţiei Revistei, de-a face abonamente noui şi de-a încasa abonamente în restanţă dela toţi cetitorii noştrii din întreaga Ţară.

DELA L. A. N. C.

Mari întruniri ale L. A. N. C. în nordul Transilvaniei. In zilele de 3, 4 şi 5 l. c. L. A. N. C. a ţinut 3 mari întruniri în centrele Beclean, Reteag şi Sintereag, pentru luminarea poporului în faţa pericolului ameninţător al jidovismului.

In faţa a peste 2000 ţărani au vorbit dnii Dr. V. Roman, Dr. Titus Mălai, dl protopop Coste, dl Colonel Brânduşa, dl Argintaru, vrednicul sătean Grigore Rusu care a venit cu steagul L. A. N. C. împreună cu un frumos grup de săteni Năsăudeni cu fanfara, stud. Th. Vidican, Lascu, B. Eremeiu şi Ion Şerbu, cari au arătat că buruiana jidovismului se întinde peste întreagă ţara distrugând totul.

Intregul popor care a ascultat vorbirile a fost însufleţit de frumoasele şi sănătoasele idei propagate de membrii L. A. N. C. şi ca semn de iubire şi devotament pentru ideea naţională au depus jurământul şi s'au înscris câteva mii de săteni din comunele cari urmează în frunte cu

președinții: Beclean cu agent de legătură dl Chendrean; Bendiu în frunte cu păr. Aug. Cheresteșiu preot; Cociu cu dl Iuliu Sonea, preot; Chiuza cu dl V. Rebreanu, preot; Coldeu cu dl Ion Leușteanu; Caianul mic cu dl Grigore Mureșanu; Caianul mare cu dl Simeon Țermure; Bidin cu dl Ion Maxim, preot; Cristeștii-Ciceului cu dl E. Meruțiu, preot; Florești cu dl Teodor Oprea; preot; Mălin cu dl V. Onighi, preot; Nușeni cu dl Ioan Boteanu, protopop; Rusul de jos cu dl P. Făgărășan, preot; Rusul de sus cu dl Ioan Naghi, preot; Odorheiu-Șieu cu dl T. Bocoșiu preot; Măluț cu dl V. Câmpan, preot; Mogoșmort cu dl Teodor Oprea, preot; Sfântu cu dl Ion Ciocan alui Indrei. Afară de acestea au mai fost satele următoare pe cari le rugăm să trimită de urgență numele președintelui ce și-l vor alege: Figa, Piatra, Canciu, Mihăiești, Ilișica, Ciceu Corabie, Hășmar, Bața, Jurjești, Spermezel, Sărmădita, Agrișul de jos, Agrișul de sus, Braniștea, Cocin, Sita, Dobricul Mare și Săsarm.

Mulțumim și pe această cale muzicii din Năsăud care au înțeles să sărbătorească atât de frumos aceste întruniri, precum și dlor președinți pe cari îi rugăm să binevoiască a depune o muncă intensă pentru luminarea și deșteptarea țăranului român, iar după constituirea comitetului să ne trimeată un proces verbal de constituire cu numele tuturor membrilor.

STUDENȚEȘTI

Greva studențească. După demersuri numeroase și infructuoase, Consiliul Uniunei Naționale a Studenților din România, a hotărât să proclame o grevă generală nelimitată, până la satisfacerea tuturor doleanțelor studențești, cuprinse în comunicatul oficial pe care-l reproducem într'un alt loc, din numărul de față. Ca urmare studențimea bucureșteană a intrat în grevă, abținându-se dela cursuri.

La Iași, studenții naționaliști, deasemeni, au aderat la grevă. Aici însă au avut loc mai multe incidente între studenții greviști și antigreviști. Cu toate acestea ținerea cursurilor a fost împiedecată.

La Cluj, studențimea deasemeni a aderat la grevă pe timp de 10 zile, după care termen greva se va prelungi fără limită, întru cât doleanțele nu vor fi soluționate.

INTERNE

Achitarea lui Urziceanu. Pe cât ne-a umplut cu bucurie și mândrie, pe atât ne-a găsit, așteptându-o liniștiți și siguri că ea se va împlini, — știrea achitării lui *Urziceanu,* studentul inimos și curajos al Universității din Iași, care a știut să apere, cu arma în mână, cinstea și demnitatea veneratului și adoratului său *Profesor A. C. Cuza.*

Ne bucurăm din inimă și ne mândrim cu drept cuvânt, văzând acest verdict unanim al Juraților din Iași, cari, prin cuvântul lor greu și apăsat, au dat o nouă dovadă că în Țara Românească tot creștinul este îndreptățit să se apere față de jidanii criminali, atunci când aceștia ne atacă siguranța vieții și a cinstei noastre românești.

*

„Numerus clausus“ în barou. „Universul“ ne aduce îmbucurătoare veste că avocații baroului din Iași au cerut, printr'o petiție documentată, introducerea lui „numerus clausus“, ca criteriu de selecțiune la admiterea în barou.

De fapt nicăeri nu este mai mare pericolul jidovesc decât tocmai în barou, căci jidanii, pătrunși odată aici, se cuibăresc, pe urmă, în politică, punând mâna pe toate posturile importante ale vieții de Stat. Cel mai clasic exemplu ni-l servesc Leon Blum și Abraham Schrameck, cei doi corifei ai judeo-socialismului francez.

De aceia reacțiunea spontană și impunătoare al apărătorilor prestigiului barei, cari sunt pătrunși de idealism și de iubire de neam, — este cât se poate de bine venită.

Exemplul lor ar trebui să fie urmat de către toate ramurile profesiunilor libere, pentru a pune odată stavilă puhoiului pernicios al jidanilor.

*

Cine este încredințat cu paza ordinei în Maramureș. Cetim în „Gazeta Maramureșului“ următoarea notiță:

„Ne jidovim, noi maramurășenii într'atâta încât se află chiar în tabăra apărătorilor și executorilor legii, ce sunt jandarmii, filosemiți, jidoviți. Așa stau lucrurile la postul de jandarmi din Borșa unde este șef *Roman,* care are soție o *evreică. Copii umblă la școala evreiască,* de vorbit vorbesc *numai jidovește,* iar dacă dorești să-i auzi și românește le dai câteva parale, atunci deschid gura pentru graiul românesc. *Săracule Maramurăș, ai ajuns pe mâna Evreilor!*“

Până aici informația tristă, dar caracteristică a ziarului maramureșean. Ea ne edifică despre starea letargică, în care a decăzut conștiința națională a românilor din plaiurile maramureșene. Și când te gândești că acest jandarm, cu numele căruia am fost nevoiți să necinstim coloanele revistei noastre, reproducându-l, — este chemat să apere prestigiul și demnitatea statului român! Iată unde am ajuns!

Aducem acest caz la cunoștiința Comandantului Brigăzii de Jandarmi din Cluj, rugându-l să ia măsuri grabnice pentru îndepărtarea nevrednicului șef de post din Borșa, care, pentru totdeauna, va murdări, cu pata de rușine a numelui său, autoritatea și cinstea Corpului Jandarmeriei.

*

Falsurile unui matriculant jidan din Maramureș. Cetim, tot în „Gazeta Maramureșului“ următoarea informație autentică:

Ștanberger Ludóvic este numele *matriculantului evreesc* din *Bocicoiul-Mare,* care este acuzat că a dat *nenumerate extrase matriculare false tuturor evreilor cari au cerut pentru a fi încetățeniți sau cari au avut nevoe de ele pentru a primi pașaport pentru America.* Cazul este în cercetarea d. judecător de instrucție și până la resolvirea acestei chestiuni sau ridicat toate matriculele evreești din Bocicoiul-Mare. Câtă șarlătenie și imoralitate omenească dela astfel de ființă nici nu-și poate închipui omul.

Iată dar, cum lucrează jidanul pentru încetățenirea puhoiului consângenilor săi, scurs, aici, în Țara inconștientă, a României, din toate unghiurile Galiției și a Poloniei. Nu se impune oare o reacțiune?

*

Pentru organizatorii „Arcășiei“. Dl *S. Florescu,* inimosul căpitan al arcășiei din Vatra-Dornei, ne *roagă* să aducem la cunoștința cetitorilor noștrii că întreagă sa corespondență, atât cu caracter antisemit, cât și cea particulară, i-a fost confișcată de către autorități, pe motivul că ar face propagandă antisemită și că ar fi făcut mai multe sfințiri de steaguri ale L. A. N. C. Roagă deci pe toți domnii, cari i-au scris și i-au cerut informații relativ la organizația arcășească și nu au primit răspuns, să-i mai scrie încă odată pentru ca să le poată răspunde tuturor.

Notăm că jandarmul jidovit, care a făcut această confiscare, a fost dat în judecată pentru abuz de putere.

*

Ce se petrece la Spitalul Militar din Cluj In săptămâna trecută, unul dintre membrii devotați ai L. A. N. C., trecând prin str. N. Iorga, a găsit un teanc de acte, pe care le-a adus la sediul Ligii. Cetindu-le, cu atenție, am descoperit din ele unele lucruri foarte interesante. Ele constituesc copiile legalizate, cu stampila Comenduirii Pieței din Cluj, ale unor declarații, semnate de către mai mulți ofițeri și civili. Din ele reiese tristul și durerosul fapt că doi medici militari dela Spitalul Garnizoanei din Cluj, anume Med. Căpitani dr *Glăvan* și *Apostol* au eliberat pe un soldat jidan cu numele *Sama Rosenberg,* trimis la acel spital ca bolnav de piept pentru reformare. Fiind „bolnavul“ sănătos tun, l'au lăsat să iasă din spital, unde contă ca bolnav, pentru ca să-și continue, în oraș, meseria de vânzător la prăvălia de instrumente medicale „Aesculap“. In schimb jidanul a dat o grasă recompensă medicilor, cari l'au ajutat să se sustragă în mod fraudulos dela serviciul militar.

Atât reiese din aceste acte redactate de către ofițerul de poliție judiciară militară. Originalul lor probabil că s'a trimis l'a Consiliul de Războiu, care va avea să judece acest proces, ce ne desvăluie o nouă lăture a ticăloșiei jidovești și a coruptibilității românilor jidoviți.

Ținem actele găsite la dispoziția proprietarului lor care le-a pierdut și care pare a fi, după cum reiese din mențiunea de pe ele un anumit med. cpt. *Marin Ionescu;* acesta le poate ridica, dela Redacția noastră, ori când pe lângă cuvenita legitimare.

Asupra acestui fapt vom mai reveni.

*

O întrebare dlui dr V. Motogna directorul liceului de băeți din Dej. Lumea românească de bună seamă nu poate să primească decât cu insuflețire ilustratele cu „Avram Iancu“ și cu „Andreiu Mureșianu“ și să sprijine cu obolul lor cumpărându-le pentru căminul băeților. Ce scârbă însă trebue să simțească românul când alături de ilustrate dă de apelul (chemarea) dlui Motogna tipărit la jidanul „Bernat“ Cluj. Se poate că s'a tipărit ieftin la Bernat, dar nu putem crede că la o tipografie românească din Cluj — și slava domnului sânt destule — nu s'ar fi tipărit cu acelaș preț sau chiar în cinste luându-se în seamă scopul frumos. Dlor directori, secretari și șefi din slujbile statului român sânteți rugați să căscați ochii mai bine unde trăiți, din a cui bani, de unde aveți obârșia, pentru cine aveți datoria să munciți și să nu vă faceți de râs de tot ce-i al nostru. Prea din cale afară ne-am săturat de umbrele internaționale fără vlagă și fără țintă și cari se socotesc lucru mare.

*

Bogdan-Duică și Mussolini despre Liga Națiunilor. Profesorul Bogdan-Duică, șeful „organizației“ țărăniste din Cluj, a atacat, acum câteva zile, dela catedră, greva studentească și mișcarea național creștină a dlui Cuza; totatunci s'a pronunțat — cu vasta Dsale competință — și despre importanța și viitorul Ligii Națiunilor. Imensul politician, tovarășul drului Lupu și a lui Adolf Stern și fostul autor al „Jidanilor pământeni și subpământeni“, a spus că politica școlară a dlui Ministru Anghelescu, are tendințe cât se poate de naționaliste, însă ea ar fi paralizată de către domnul Ministru Duca, presionat din partea diplomației streine. Și aici intervine marele factor determinant, care este Liga Națiunilor. Aceasta Ligă, zice dl Bogdan-Duică, nu are încă azi o influență prea mare, însă *în curând va veni vremea când toate statele nu vor putea lucra decât conform legilor, statutelor și regulamentelor, elaborate de către Liga Națiunilor.*

Până aici glasul profetic al domnului Duică.

In schimb aflăm că, în Roma, răspunzând la un articol în care Lloyd George, îl desemna pe Mussolini ca conducător al conjurației internaționale contra Ligei Națiunilor, ziarul „*Tribuna*“ spune: „*Nici n'a fost nevoie de o conjurație deoarece Liga și așa este paralizată. Forțele sociale sunt mai puternice decât formele ireale ale democrației.*“

Asta este opinia separată a dlui Mussolini față de verdictul dlui Bogdan-Duică. Acum ne întrebăm că oare cine are mai mare dreptate: *Mussolini* sau . . . dl *Duică*?

EXTERNE

Până unde pot merge pretențiile jidovești. Citim în „Jüdische Presszentrale Zürich“ Nr. de 1 Ianuarie 1926 următoarea informație:

„*La intervenția deputatului agudist* **Kirschbraun** *guvernul polonez a hotărât să plătească mâncarea în bani soldaților jidani, cari voesc să mănânce „Kușer“. Soldaților jidani li s'a dat voie să poată lua masa în oraș când voesc să mănânce „cușer“.* Iată halul în care a ajuns Polonia terorizată de Jidani! Iată până unde se poate aluneca, domnilor politiciani români, când începeți a deschide poarta concesiilor în favoarea Jidanilor! Iată cum sub pretextul religiei mozaice care impune o anumită mâncare se poate introduce elementul disoluției în armată. Vă întreb domnii mei: această diferențiere tot mai pronunțată, ce ne-o pretind Jidanii cari ne amenință cu Liga Națiunilor pusă în serviciul lor, este de natură a ne apropia de rasa disolvantă și parazitară ori a ne deschide ochii asupra faptului că găzduim un element strein ireductibil și etern inasimilabil?

Sociologul Gusti printre alții are cuvântul.

*

Lupta contra jidanilor bolșevici din Egipet. Jidanii au încercat să cucerească Egipetul cu ajutorul principiilor demagogiei roșii; autoritățile vigilente însă au descoperit, încă la timp, această conspirație și au dispus arestarea conducătorilor jidani. Tovarășii Chajim Weiss, Șmühle, Kohn, Rosenthal și ceilalți consorți, au fost condamnați parte la muncă silnică, parte la pedepse corecționale. „Cu acești bolșevici imigrați din Rusia ar fi trebuit să se facă un proces mai scurt“ — zice revista „Weltkampf“ din care reproducem știrea aceasta (27 Heft, März 1926, p. 132). — Este de remarcat însă că după terminarea desbaterilor acestui proces, asistența din sală a vroit să lynchese pe conspiratorii jidani și poliția numai, pe lângă încordate sforțări, a reușit să-i scape de furia mulțimii.

Iată cum se trezește și poporul egiptean la realitate și cum știe să reacționeze față de lepra jidovească!

SPORTIVE

Universitatea—Hagibor 4:0. In zilele trecute a avut loc în arena sportivă din Cluj, match“-ul de football între echipele „Universitatea și „Hagibor“. Echipa românească a studenților noștrii a repurtat o strălucită victorie asupra echipei sioniste, pe care a distrus-o complect. Superioritatea desăvâșită a jocului românesc s'a impus triumfător în fața jidănașilor, cari numai din cauza norocului lor nu au suferit o înfrângere și mai catastrofală.